

Materská škola Bešeňová 66, 034 83 Liptovská Teplá

*Školský vzdelávací program  
pre predprimárne vzdelávanie*

**BEŠEŇOVSKÉ ŽABKY**



2019



Školský vzdelávací program Bešeňovské žabky

„ Škola plná zážitkov“  
**Školský vzdelávací program**  
„ **Bešeňovské žabky**“

*Predkladá: Mgr. Zuzana Kohútová – riaditeľka MŠ*

*Prerokované v pedagogickej rade: 28.8.2019*

*Prerokované v rade školy pri Materskej škole Bešeňová 66, 034 83 Bešeňová*

**Vyjadrenie rady školy**

*Rada školy odporúča zriaďovateľovi materskej školy **schváliť – neschváliť**  
Školský vzdelávací program „ Bešeňovské žabky“*

.....  
*Ing. Maroš Salva*

*Predseda Rady školy pri MŠ Bešeňová 66,  
034 83 Liptovská Teplá*

**Stanovisko zriaďovateľa**

Obec Bešeňová **schvaľuje – neschvaľuje**  
Školský vzdelávací program „Bešeňovské žabky“

.....  
*Ing. Martin Baran*  
*Starosta obce Bešeňová*



## **OBSAH**

1. *Názov školského vzdelávacieho programu*
2. *Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania*
3. *Vlastné zameranie školy*
4. *Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu, alebo jeho ucelenej časti*
5. *Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania*
6. *Učebné osnovy*
7. *Vyučovací jazyk*
8. *Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní*
9. *Materiálno technické a priestorové podmienky*
10. *Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí*
11. *Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy*



## 1. Názov školského vzdelávacieho programu

Názov školského vzdelávacieho programu materskej školy: **Bešeňovské žabky**

Školský vzdelávací program materskej školy sa riadi požiadavkami Zákona č.245/2008 o výchove a vzdelávaní /školský zákon/ a Štátneho vzdelávacieho programu, pričom zohľadňuje podmienky vzdelávania, tradície, polohu MŠ, svoje osvedčené akcie, postupy, vekové zloženie detí.

Názov školského vzdelávacieho programu materskej školy v Bešeňovej „**Bešeňovské žabky**“ pochádza z tradičného a dlhodobého symbolu tejto materskej školy.

Žabka symbolizuje radosť z pohybu a najmä šikovnosť prispôbiť sa, rovnako dobre suchému, ako aj v mokrom prostredí.

Prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, chceme s deťmi **objavovať a spoznávať prírodu, zdravý životný štýl a prehlbovať schopnosť ľahšie sa prispôbiť školským povinnostiam a najmä, byť úspešným v svojom živote.**

## 2. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Poslanie materskej školy upravuje zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“) podľa ktorého:

„Vzdelávanie v materskej škole poskytuje základy spôsobilosti vedúce k naplneniu cieľov výchovy a vzdelávania podľa tohoto zákona. Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania v materskej škole je dosiahnuť optimálnu kognitívnu, senzomotorickú a sociálno – citovú úroveň, ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie v základnej škole a na život v spoločnosti v súlade s individuálnymi a vekovými špecifikami detí.“



*Materská škola Bešeňová (ďalej len „materská škola“), je školou, ktorá uznáva a u detí rozvíja hodnoty:*

- *jedinečnosť*
- *vzájomná úcta a pomoc,*
- *sebvzdelávanie, dôraz na vlastnú aktivitu a tolerantnosť voči rozmanitosti*
- *láska k rodine,*
- *radostné prežívanie života,*
- *zodpovednosť za svoje správanie,*
- *sebahodnotenie,*
- *zodpovedný postoj k svojmu zdraviu a zdraviu iných,*
- *aktívny vzťah k športu,*
- *poznanie a úcta ku kultúrnemu dedičstvu,*
- *citlivý vzťah k umeniu,*
- *ochrana a láska k prírode*

*Vlastné ciele materskej školy sú vypracované na základe výsledkov hodnotenia kvality výchovy a vzdelávania, analýzou silných a slabých stránok materskej školy.*

***Vlastné ciele materskej školy:***

- *Rozvíjať **pohybovú gramotnosť**,*
- *rozvíjať základné **plavecké zručnosti** detí realizáciou plaveckého kurzu,*
- *rozvíjať základy **lyžiarskej gramotnosti** realizáciou lyžiarskeho kurzu,*
- *poznávať prírodu a jej zákonitosti **bádatel'skými aktivitami a zážitkovým učením sa,***
- *podporovať zvedavosť **a prirodzenú chuť poznávať,***
- *primerane **vyjadriť sa a presadiť** vzhľadom na práva a potreby iných,*
- *niešť zodpovednosť **za svoje konanie,***
- *rozvíjať zdravé **sebavedomie** s dôrazom na **sebapoznanie,***
- *aplikovať získané poznatky v praxi,*
- *samostatne hodnotiť svoje možnosti, aktivitu a správanie,*
- *prakticky sa zoznamovať s regionálnymi tradíciami,*



- samostatne používať digitálne technológie.

### 3. Vlastné zameranie materskej školy

Materská škola je postavená v progresívnej obci známej najmä tu sídliacim vodným parkom. Neustále rozvíjajúca sa obec s rastúcim počtom obyvateľov, v bohatom prírodnom prostredí a s tradíciou kultúrnych i športových podujatí umožňujú rôznorodé možnosti pre edukáciu. Jednotriedna škola je spoločným zariadením pre deti vo veku 3 až 6 rokov a deti s prípadnou odloženou školskou dochádzkou.

Školský dvor je priestranný, vysadený ihličnatými stromami a so zatrávnenou plochou, ktorá poskytuje dostatočný priestor pre cvičenie detí, pre ich spontánny pohyb, hru a edukačné aktivity. Súčasťou dvora je aj vyvýšený bylinkový záhon a skalka, ktoré sú udržiavané praktickými pestovateľskými prácami spoločne s deťmi. Školský dvor a blízke prírodné prostredie umožňujú takmer denne realizovať aktivity zamerané **na prírodovedné a badateľské poznávanie prostredníctvom priameho zážitkového učenia**, ktoré je jednou so základných inovatívnych metód využívaných v materskej škole.

I napriek tomu, že materská škola nie je v meste, začleňujeme do výchovno – vzdelávacej činnosti aj **exkurzie a návštevy kultúrnych inštitúcií**, zúčastňujeme sa na podujatiach pre materské školy **organizované mestom Ružomberok a Liptovský Mikuláš**.

Zloženie triedy je heterogénne, čo dáva každodennému životu a realizácii výchovno – vzdelávacej činnosti špecifický rozmer. Život pre deti v zmiešanej skupine je prirodzenejší, poskytuje možnosti a príležitosti pre vzájomné učenie sa detí a sociálne rôznorodejšie situácie. Deti vstupujú do triedy, ktorá je spoločenstvom s dohodnutými a vzájomne akceptovanými pravidlami a hodnotami, čo uľahčuje ich adaptáciu, zvyšuje pocit bezpečia detí aj rodičov. Úzke prepojenie detí, rodičov a malý kolektív zamestnancov v jednotriednej škole v nevelkej obci, materskú školu prirodzene predurčujú na materskú **školu rodinného typu**, ktorá sa zameriava na úzku **spoluprácu s rodičmi detí**.



Preferované sú skupinové formy učenia detí, kde výsledok závisí od spoločného úsilia, a tiež individuálne formy vzdelávania, pri ktorej učiteľka prihliada na individualitu dieťaťa a jeho schopnosti.

Školský vzdelávací program je postavený a pokračuje najmä **v športových tradíciách** materskej školy a profiluje sa najmä **na rozvoj športovej gramotnosti detí a v rozvíjaní návykov súvisiacich so zdravým životným štýlom**. Deti denne hravou formou cvičia a podľa schopností, sú aktívne zapájané do rôznorodých športových aktivít. Poskytujeme sezónne **kurzy plávania a lyžovania** a aktivity dotýkajúce sa ochrany zdravia. Rozvíjame osobnosť celostne, vzdelávacie aktivity zameriavame na všetky oblasti rozvoja dieťaťa. Denne okrem iných, uplatňujeme stratégie pre rozvoj **predčítateľskej, jazykovej a matematickej gramotnosti**. Dbáme na zdravú a pokojnú klímu, kvalitné stravovanie pre dobrý základ telesného a psychického zdravia v škole. Na základe potrieb a záujmu rodičov a ich detí, uskutočňujeme v materskej škole **krúžkovú činnosť rozvíjajúcu najmä jazykovú, pohybovú a umeleckú gramotnosť**.

Základnou formou realizovania výchovno – vzdelávacej činnosti sú hrové činnosti v najrôznejších podobách, s využitím inovatívnych stratégií a pomôcok používaných v predprimárnom vzdelávaní.

**Chceme mať materskú školu, v ktorej sa deti učia prostredníctvom zážitku o prírode v prírode, o speve spievaním, o športe športom, ...“**

Viziou materskej školy je **budovať kvalitnú, otvorenú, modernú a zdravú materskú školu**.

### **Budovanie materskej školy**

- **kvalitnej** postavenej na vzdelanosti a osobnosti zamestnancov a prostredia, s kvalitnou edukáciou zaujímavou pre deti i rodičov,
- **otvorenej** rozmanitosti a jedinečnosti, vo vzťahu k deťom, k rodine, k inovatívnym prístupom, ku partnerom školy, ...



- *modernej neustále rozvíjajúcej sa, s požiadavkami a trendmi aktuálnej doby, ale stavajúcej na kvalite tradícií, v prostredí zodpovedajúcom technologickým výtvarným, výtvarným,*
- *zdravej pokojnej klímy, v zdravom prostredí, so ziskom športových návykov, základov športu a zdravého životného štýlu.*

#### **4. Stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu, alebo jeho ucelenej časti**

*Absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole, získa dieťa v súlade s § 16 odst. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nehorších predpisov stupeň vzdelania – **predprimárne vzdelanie.***

#### **5. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania**

*Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie s možnosťou poldennej dochádzky dieťaťa do materskej školy (podľa individuálnej žiadosti rodičov), v rozsahu štyroch až päť hodín denne v dopoludňajšom čase.*

*Dĺžka dochádzky do materskej školy je spravidla 1 až 4 roky, pohybuje sa podľa rozsahu od nástupu dieťaťa až po plnenie povinnej školskej dochádzky.*

#### **6. Učebné osnovy**

***Učebnými osnovami školského vzdelávacieho programu sú vzdelávacie štandardy vzdelávacích oblastí Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.***





### **Východiská plánovania výchovno – vzdelávacej činnosti v materskej škole**

- *V materskej škole sa harmonogram denných aktivít a ciele vzdelávacie aktivity plánujú a realizujú tak, aby sa pokryl celý vzdelávací obsah vzdelávacích štandardov Štátneho vzdelávacieho programu.*
- *Pre dodržiavania potrebného rozsahu vzdelávacích štandardov si učiteľky realizované štandardy priebežne zaznamenávajú.*
- *Pri postupnom dosahovaní vzdelávacích štandardov z učebných osnov školského vzdelávacieho programu sa zohľadňuje aktuálna rozvojová úroveň a spôsobilostí detí v triede materskej školy.*
- *Pri plánovaní učiteľky vychádzajú z úrovne výkonov detí v triede, ktorá je stanovená pedagogickou diagnostikou.*
- *Výchovno – vzdelávacia činnosť sa plánuje na základe dohody v časovom úseku jedného týždňa.*
- *Výchovno-vzdelávací plán vypracuje učiteľka rannej zmeny aj pre kolegyňu poobedňajšej zmeny po vzájomnej konzultácii.*
- *Časové ohraničenie tém závisí od potrieb a prejaveneho záujmu detí o danú tému.*
- *Obsah i forma výchovno - vzdelávacieho plánu je v úplnej kompetencii učiteľky.*
- *Začlenenie vzdelávacích oblastí a ich frekvenciu ovplyvňuje aktuálna téma a jej charakter.*
- *Plánovanie je tematické a situačné vyplývajúce najmä, z aktuálneho ročného obdobia, z tradícií a sviatkov, z aktuálnych záujmov a potrieb rozvíjania a upevňovania poznatkového systému, vedomostí, zručností a návykov detí.*

## **7. Vyučovací jazyk**

Základným vyučovacím jazykom v materskej škole je štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk.



## **8. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní**

*Predprimárne vzdelanie získa dieťa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Predprimárne vzdelávanie ukončuje dieťa spravidla v školskom roku, v ktorom do 31. augusta dosiahne šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť. Predškolské vzdelávanie môže dieťa ukončiť aj vtedy, ak nedovršilo šiesty rok veku, ale podľa vyjadrení príslušného školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast, môže plniť povinnú školskú dochádzku (predčasné zaškolenie dieťaťa na žiadosť rodičov).*

*Dokladom o získanom stupni vzdelania je **osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania**, podľa § 18 ods. 2 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení niektorých predpisov. Deťom, ktoré budú mať odložené plnenie školskej dochádzky, sa osvedčenie nevydáva.*

*S účinnosťou od 1. septembra 2017 materská škola vydáva osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania len na základe žiadosti zákonného zástupcu dieťaťa.*

## **9. Materiálne – technické a priestorové podmienky**

*Budova materskej školy v Bešeňovej bola uvedená do prevádzky v roku 1975. V roku 2016 bola budova moderne zrekonštruovaná spolu s nadstavbou obecného úradu. V roku 2019 sa zrealizovala kompletná rekonštrukcia všetkých vnútorných priestorov školy a školskej jedálne. Materská škola je jednotriedna. Je umiestnená v účelovej budove, ktorú tvorí vstupný priestor, jedna trieda s príslušnými priestormi, toalety, umyváreň, spáľeň, kancelária a miestnosť pre prevádzkového zamestnanca. V zadnej časti budovy je umiestnená školská jedáleň, sklad na potraviny, toaleta a umyváreň pre kuchárku. Budova má dva vchody. Predný pre zamestnancov a rodičov, zadný pre kuchárku a vedúcu školskej jedálne. Okolo budovy sa rozprestiera trávnatý*



areál s chodníkmi. Oplotený a uzamykateľný areál **školského dvora je situovaný za budovou a je vybavený altánkom, preliezačkami, šmýkačkami, pružinovými a závesnými hojdačkami, lezeckými stenami, rebríkmi, tunelmi, ktoré využívame pre spontánnu hru detí, pre rozvoj **pohybovej gramotnosti** detí. Vyvýšený záhon a celý areál školského dvora umožňuje **pestovateľské práce** detí a aktívne oboznamovanie sa s prácou detí v záhrade, na ktoré používame detské **pracovné náradie**. Súčasťou materiálno-technického vybavenia materskej školy je **detská a odborná literatúra, učebné pomôcky, atraktívne hračky a stavebnice** rôzneho druhu a materiálu (plastové, drevené, magnetické, ozubené, logické, spoločenské, námetové, konštruktívne), **telovýchovné náradie a náčinie, hudobné nástroje, didaktická, audiovizuálna, a výpočtová technika.****

Dostatočné vybavenie **spotrebným materiálom na výtvarné, grafomotorické, pracovné činnosti** je dobrým východiskom pre kvalitné plnenie školského vzdelávacieho programu. Používame **lupy, mikroskopy, robotické hračky, interaktívne knihy, encyklopédie, tlačoviny-časopisy, fotoaparát, mikrofón, vizualizér a pomôcky pre** bádateľské a poznávacie aktivity detí, učenie sa hrou a pre **osobnostný** rozvoj dieťaťa.

K štandardnému a nezastupiteľnému vybaveniu patrí moderný nábytok pre deti na mieru (stoly, stoličky a zariadenie triedy, ležadlá), ktorý rešpektuje antropometrické, bezpečnostné a estetické požiadavky (výška, veľkosť...).

Podlahové vykurovanie materskej školy a špeciálna kobercová podlaha sú nielen estetickým a moderným faktorom, ale zabezpečujú pre deti najmä termoregulačný komfort a tiež bezpečnosť vzhľadom k protišmykovým vlastnostiam.

Priestorové a materiálne podmienky materskej škole vyhovujú technologickým, ekologickým, bezpečnostným a estetickým požiadavkám modernej doby a požiadavkám ustanoveným školským zákonom **a podporuje plnenie cieľov vzdelávacieho programu.**



## **10. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí**

*Cieľom hodnotenia detí je objektívne posúdenie aktuálnej úrovne rozvoja osobnosti dieťaťa v jednotlivých oblastiach, ktoré je využité pre ďalšie plánovanie výchovno – vzdelávacej činností za účelom ďalších pozitívnych rozvojových zmien.*

*Konkrétne zameranie a formy hodnotenia detí sú vypracované v ročnom pláne vnútornej kontroly školy vypracovanom v súlade s § 9 ods. 4 písm. c) vyhlášky MŠ SR č. 306/2008 Z. z. v znení vyhlášky MŠ SR č. 308/2009 Z. z. o materskej škole.*

## **11. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy**

*Prácu pedagogických zamestnancov školy kontroluje riaditeľka materskej školy, v zmysle plánu kontrolnej a hospitačnej činnosti, ktorý vychádza z reálnych podmienok školy. Riaditeľka hospitáciami, situačným pozorovaním, hodnotiacimi rozhovormi, formou účasti na podujatiach, kontrolou pedagogickej dokumentácie a portfólií, kontroluje, analyzuje úroveň požadovaných oblastí, kontroluje odstránenie zistených nedostatkov.*

*Konkrétne zameranie kontrolnej činnosti zamestnancov je vypracované v ročnom pláne vnútornej kontroly školy vypracovanom v súlade s § 9 ods. 4 písm. c) vyhlášky MŠ SR č. 306/2008 Z. z. v znení vyhlášky MŠ SR č. 308/2009 Z. z. o materskej škole.*



## PRÍLOHA 1 **UČEBNÉ OSNOVY**

### 5.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

#### 1 Hovorená reč

##### 1.1 Komunikačné konvencie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Aktívne a spontánne nadväzuje rečový kontakt s inými osobami – deťmi i dospelými.</p> <p>Reaguje na neverbálne signály (gestá, mimiku), udržuje očný kontakt, hlasnosť prejavu prispôbuje situácii.</p> <p>Používanie jazyka prispôbuje sociálnym situáciám a vzťahom.</p> <p>Pozná a dodržiava základné pravidlá vedenia dialógu.</p>	<p>Spoločné diskusie učiteľka vedie tak, aby rovnomerne zapájala všetky deti do rozhovorov. Menej aktívne deti nenásilnou formou povzbudzuje, poskytuje im príležitosť – priestor a čas – na vyjadrenie, zabezpečuje podpornú spätnú väzbu, aj zo strany ostatných detí.</p> <p>Učiteľka používa a zdôrazňuje význam zaužívaných fráz a slovných spojení pri vyjadrovaní potrieb a želaní, oslovení iných osôb (detí, dospelých), v závislosti od situácie, pri formálnej a neformálnej komunikácii (ako je napr. vykanie dospelým osobám, vyjadrenie prosby, poďakovanie druhým).</p> <p>Učiteľka po dohode s deťmi vymedzí základné pravidlá komunikácie v triede (napr. počúvať, keď druhý hovorí; neskákať mu do reči; prihlásiť sa o slovo), umiestni ich na viditeľné miesto (v podobe piktogramov), dbá na ich dôsledné dodržiavanie.</p>



### 1.2 Artikulácia a výslovnosť

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Vyslovuje správne, zreteľne a plynule všetky hlásky a hláskové skupiny.	<p>Pri hlasnom čítaní deťom učiteľka dbá na zreteľnú artikuláciu. Krátke literárne útvary (básničky, riekanky, vyčítanky) si deti osvojujú spamäti, recitujú ich s dôrazom na správnu výslovnosť.</p> <p>Jazykové hry spestruje učiteľka využívaním špecifických riekaniak so zameraním na precvičovanie problematických spoluhlások (sykaviek, slabikotvorných spoluhlások r, f, l, í, a pod.).</p>

### 1.3 Gramatická správnosť a spisovnosť

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Formuluje gramaticky správne jednoduché rozvité vety a súvetia.	<p>Jazykové prostredie materskej školy poskytuje dieťaťu vzor spisovnej slovenčiny v jej kultivovanej a vysoko rozvinutej podobe. Dieťa má dostatok príležitostí sledovať, že jazyk používaný v knihách a bežná hovorová reč sa môžu líšiť.</p>
Rozumie spisovnej podobe jazyka.	<p>Prostredníctvom vhodných textov učiteľka demonštruje, že knižná podoba jazyka je vzorom správneho vyjadrovania sa, vedie deti k porovnávaniu a rozlišovaniu nárečových, hovorových, spisovných a nespisovných slov.</p> <p>Vo vzťahu k osvojovaniu si gramatických pravidiel dohliada na správnosť skloňovania všetkých slovných druhov, časovania sloviak,</p>



stupňovania prídavných mien  
a prísloviiek.

## 2 Písaná reč

### 2.1 Chápanie obsahu, významu a funkcií písanej reči

#### 2.1.1 Poznávanie funkcií písanej reči

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Dokáže jednoducho vysvetliť, prečo je písaná reč dôležitá a uvedie jednoduché príklady.	<p>Učiteľka volí na vzdelávacie aktivity texty rozmanitých žánrov, snaží sa o pestrosť ich využívania. Okrem ľudovej a autorskej poézie, rozprávok a príbehov využíva informačné texty (detské encyklopédie) a ďalšie informačné zdroje, vrátane digitálnych technológií.</p> <p>Prostredníctvom rôznorodých žánrov a ich využívania v rámci vzdelávacích aktivít učiteľka demonštruje funkcie písanej reči tak, aby dieťa získalo predstavu o tom, že písaná reč:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- umožňuje dorozumievanie (nad rámec hovorenej reči) v čase neprítomnosti adresáta komunikačného zámeru,</li><li>- je zdrojom poznatkov, informácií a vedomostí,</li><li>- je zdrojom zážitkov (emócií, prežívania, fantázie) a umožňuje ich vyjadrovať,</li><li>- má mnohoraké praktické využitie (napr. uľahčuje a rozširuje možnosti zapamätania si informácií, umožňuje riadenie vlastnej činnosti aj činnosti</li></ul>



	<p>druhých, poskytuje informácie o praktických činnostiach).</p> <p>Pravidelným čítaním, bohatou ponukou textových žánrov, možnosťou výberu podľa záujmu detí poskytuje učiteľka bohaté zážitky a skúsenosti s čítaním, podporuje pozitívny vzťah ku knihám a písanej kultúre, prispieva k upevňovaniu čitateľských návykov.</p>
--	--

### 2.1.2 Porozumenie explicitného významu textu – slovná zásoba

<b>Výkonové štandardy</b>	<b>Obsahové štandardy</b>
<p>Vlastnými slovami vysvetlí význam slov, ktoré pozná (napr. opisom, použitím synonymických výrazov, aj negatívnym vymedzením, teda použitím antonym a i.).</p> <p>Odpovedá na otázky vyplývajúce z textu (napr. udalostí, deja, faktov, informácií a i.).</p> <p>Reprodukuje stručne obsah prečítaného textu.</p>	<p>Pri hlasnom čítaní deťom učiteľka dbá na prozódium (intonáciu, prízvuk, tempo, intenzitu, pauzy), moduláciou hlasu zvyrazňuje rozdiel medzi rozprávačom a priamou rečou rôznych postáv.</p> <p>Učiteľka venuje patričnú pozornosť vysvetľovaniu a vyvodzovaniu významov odvodených, nových a neznámych slov.</p> <p>V následných rozhovoroch, vzdelávacích aktivitách a komunikačných situáciách ich učiteľka opakovane používa, vytvára príležitosti na ich zmysluplné používanie deťmi. V slovných hrách (hľadanie protikladov, prirovnaní, tvorba zdobnení, homonymá, antonymá, synonymá a i.) upevňuje a rozvíja aktívnu slovnú zásobu detí.</p> <p>Počas čítania i po prečítaní textov kladie deťom kontrolné otázky, rekapituluje obsah, udalosti, pri náučných textoch fakty, informácie</p>





a nové poznatky (Čo nové sme sa dozvedeli?)

### 2.1.3 Porozumenie implicitného významu textu

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Odpovedá na otázky nad rámec doslovného významu textu a dokáže predvídať dej, domýšľať (dedukovať) obsah, aplikovať informácie z textu v prenesených situáciách a pod.</p> <p>Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných zdrojov.</p>	<p>V rámci rozhovorov a diskusií k čítaným textom kladie učiteľka rôzne typy otázok, podnecuje deti k rozmyšľaniu o obsahu textu, rozvíja a prehľbuje porozumenie vo viacerých smeroch a rovinách porozumenia.</p> <p>Učiteľka zaraďuje do činností nielen texty publikované v knižnej alebo časopiseckej podobe, ale aj texty a obsahy sprostredkované informačno-komunikačnými technológiami (napr. texty na internete, obsahy, ktoré sú súčasťou televíznych programov, výučbových programov pre digitálne technológie a digitalizovaných hier pre deti a pod.) Okrem otázok na doslovný význam textu vedie deti k:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- predvídaní obsahu, formulovaniu očakávaní, utváraní predstáv,</li><li>- domýšľaniu obsahu – vyvodzovaniu možných významov (dedukcii),</li><li>- chápaniu súvislostí medzi obsahom textu a reálnym svetom, vlastnými skúsenosťami, rozlišovaní reálnych a nereálnych, fantazijných obsahov,</li><li>- aplikácii – používaniu informácií z textu v reálnej situácii (uviesť príklad</li></ul>



<p>Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje vo výtvarných činnostiach.</p> <p>Obsahy a zážitky z čítania vyjadruje v dramatických a hudobno-pohybových činnostiach.</p>	<p>zo života, postupovať podľa inštrukcií, návodu a pod.),</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- hodnoteniu – posudzovaniu (napr. správnosti – nesprávnosti konania postáv, dobra a zla, čo sa mu páči – nepáči),</li><li>- vysvetľovaniu a zdôvodňovaniu svojich odpovedí (<i>Prečo si to myslíš? Ako to myslíš?</i>),</li><li>- kladeniu vlastných otázok.</li></ul> <p>Dôležitou súčasťou pri práci s textami pri spoločnom čítaní sú riadené rozhovory a diskusie (pred, počas, po čítaní). Počas spoločných rozhovorov učiteľka dbá o zapájanie všetkých detí, posmeľuje a poskytuje priestor na vyjadrenie menej aktívnych detí, vyzýva ich, aby sa navzájom počúvali, kládli otázky a odpovedali.</p> <p>Porozumenie čítaných textov sa prehlbuje a upevňuje následnými aktivitami a vzdelávacími činnosťami. Zadania úloh v rámci ostatných vzdelávacích oblastí nadväzujú (v rámci možností) na obsah čítaných textov. Deti majú možnosť vyjadriť svoje pocity, zážitky a získané vedomosti rôznym spôsobom (v rámci výtvarných, hudobno-pohybových či dramatických činností).</p>
---	---



#### 2.1.4 Znalosť žánrov a jazykových prostriedkov písanej reči

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Vníma a vie primerane vysvetliť rozdiel medzi poéziou (básničkou) a prozaickými žánrami.</p> <p>Vie primerane vysvetliť rozdiel medzi fiktívnymi a skutočnými príbehmi zo života.</p> <p>Predvída udalosti deja, zápletku, záver príbehu a opiera sa pri tom o poznanie štruktúry rozprávok, príbehov pre deti a bajok.</p> <p>Dokáže vysvetliť prenesený (symbolický) význam jednoduchých slovných spojení.</p>	<p>Dôležitou súčasťou čítania deťom je predstavenie žánra textu. Učiteľka pred čítaním zvolených textov uvedie, o aký žáner ide, používa zodpovedajúce označenie textov, s ktorými pracuje (<i>učíme sa básničku, ideme čítať rozprávku, povesť, bájku, príbeh, pozrieme sa do encyklopédie, vyhľadáme si informáciu na internete</i>). Charakteristiky jednotlivých žánrov sú predmetom rozhovorov pred čítaním, následne po prečítaní sa dopĺňajú o nové skúsenosti a postrehy.</p> <p>Pri čítaní príbehov učiteľka s deťmi diskutuje, či sa príbeh mohol reálne stať, ktoré prvky deja áno a ktoré nie, aký bol zámer autora knihy z hľadiska žánru textu (či ide o text, ktorý slúži na zábavu, oddych, ponaučenie, získavanie informácií).</p> <p>Pri čítaní detských literárnych útvarov venuje osobitnú pozornosť použitým jazykovým prostriedkom (vysvetľovaniu prenesených významov, symbolov, prirovnaní).</p> <p>Súčasťou rozhovorov môžu, byť aj skúsenosti s čítaním v rodine (čo rodičia čítajú deťom, čo čítajú rodičia, súrodenci, aké knižky majú doma), deti majú možnosť nosiť si z domu vlastné obľúbené knižky.</p>



## 2.2 Chápanie formálnych charakteristík písanej reči

### 2.2.1 Koncept tlače a znalosť knižných konvencií

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Na základe ilustrácie rozpráva vlastný jednoduchý príbeh.</p> <p>Pri činnostiach s knihou rozumie a aktívne (v primeraných ekvivalentoch) používa výrazy ako autor, kniha, strana, spisovateľ.</p> <p>Používa knihu správnym spôsobom.</p>	<p>Deti majú príležitosť nahliadnuť do knihy v priebehu toho, ako ju učiteľka číta. Všímajú si pritom, že ilustrácia a text spolu súvisia. Spolu s učiteľkou o tejto súvislosti diskutujú. Ilustrácie k textu učiteľka používa na predvídanie deja príbehu a na reprodukciu prečítaného príbehu.</p> <p>Pred čítaním knihy učiteľka oboznamuje deti s tým, kto je autorom knihy a ako sa kniha volá.</p> <p>Pred čítaním knihy učiteľka ukáže deťom, kde v knihe nájdú údaje o knihe a ako ich použije pri orientácii v knihe (názov knihy a autora knihy na titulnej strane – o. i. naznačuje začiatok čítania knihy a správne držanie knihy); obsah (pomáha pri vyhľadávaní príbehu v knihe). Pri opätovnom čítaní knihy sa detí pýta, kde je možné nájsť tieto údaje. Pri individuálnom čítaní alebo čítaní v menšej skupine detí učiteľka prstom ukazuje smer čítania. Vyzýva deti, aby vyhľadali v texte známe (vizuálne zapamätané) slová.</p> <p>Deti si všímajú, ako učiteľka drží knihu, ako v nej listuje, ako číta knihu. Na základe toho potom samé začínajú používať knihu správnym spôsobom, t.j. snažia sa ju čítať s oporou o ilustrácie, sledujú správny smer čítania (zľava-doprava, zhora-nadol), všímajú si slová v texte, vedia nájsť, kde je napísaný názov knihy a jej autor a pod. Deti majú umožnený samostatný prístup ku</p>



Identifikuje niektoré písmená abecedy.

knihám, najlepšie umiestneným v triednej knižnici. Knihy sú v nej usporiadané systematicky podľa žánru (napr. rozprávkové knihy, knihy s príbehmi pre deti, knihy detskej poézie, detské encyklopédie). Za predpokladu dodržiavania dohodnutých pravidiel (opatrné zaobchádzanie, odkladanie na pôvodné miesto) môžu s knihami voľne manipulovať (prezerať si ich a listovať v nich). Vo vzdelávacích aktivitách pripravuje priestor na vyhľadávanie kníh v knižnici a informácií v nich.

Učiteľka s deťmi diskutuje o tom, ako kniha vzniká, kto a ako sa podieľa na jej vzniku, akým spôsobom sa k nej dostanú čitatelia. Ako súčasť tohto poznávania môžu navštíviť blízku knižnicu.

Učiteľka môže písomne označiť hrové kútiky alebo centrá aktivít v triede (knižnica, polička na odkladanie prác detí, ...), na nástenku a informačné plochy v triede umiestňuje krátke oznamy alebo inštrukcie napísané veľkými tlačenými písmenami, pri zadávaní úloh v skupine dáva deťom (5-6 ročným) postup v podobe stručnej osnovy činností (jednoslovné inštrukcie).

Tieto informácie dopĺňa piktogramami činností alebo objektov<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Pod pojmom objekt rozumieme predmet, obrázok.



### 2.2.2 Fonologické procesy a fonologické uvedomovanie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Sprevádza spievanie piesne alebo recitáciu krátkeho literárneho útvaru rytmickým sprievodom.	Recitovanie básní a spev piesní učiteľka dopĺňa rytmickým sprievodom (napr. tlieskaním, rytmizáciou na ľahkoovládateľných hudobných nástrojoch).
Rozhodne, či sa dve slová rýmujú.	V texte básní, riekaniek, hádaniek a vyčítaniek deti vyhľadávajú slová, ktoré sú si zvukovo podobné (rýmujú sa), k zadaným slovám vyberajú ďalšie zvukovo podobné slová z radu slov, ktoré ponúka učiteľka alebo navrhujú vlastné slová.
Rozčlení zvolené slová na slabiky.	Učiteľka pri rytmizácii riekaniek a piesní zdôrazňuje rytmickú štruktúru slova na úrovni slabiky.
Vyčlení začiatočnú hlásku slova.	Vyčlenenie začiatočnej hlásky slova učiteľka modeluje predĺžením doby výslovnosti začiatočnej hlásky alebo jej opakovaným vyslovením (v závislosti od charakteristiky hlásky). Dbá na to, aby deti postupne dokázali základné analyticko-syntetické činnosti so slovami vykonávať samostatne, bez podpory učiteľky.

### 2.2.3 Grafomotorické predpoklady písania

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyby dlane a prstov.	Predpokladom rozvoja tejto oblasti je rozvíjanie jemnej motoriky dieťaťa najmä vo vzdelávacej oblasti <i>Umenie a kultúra</i> (výtvarná výchova) a <i>Človek a svet práce</i> . Prostredníctvom výtvarných a pracovných aktivít na voľnej ploche si dieťa rozvíja vizuálno-motorickú koordináciu pohybu ruky, zápästia a prstov pri jej cielenom
Kreslí grafomotorické prvky vyžadujúce pohyb zápästia.	



<p>Pri kreslení a grafomotorických činnostiach sedí vzpriamene, vzdialenosť očí od podložky je primeraná.</p> <p>Pri kreslení a grafomotorických činnostiach drží ceruzku správnym spôsobom a vyvíja primeranú intenzitu tlaku na podložku.</p>	<p>pohybe. Pri využívaní kresliacich potrieb sa dieťa učí regulovať tlak ruky na podložku.</p> <p>V nadväznosti na to si dieťa osvojuje zvládnutie jednoduchých grafomotorických prvkov vyžadujúcich prácu zápästia (o.i. vertikálne línie, horizontálne línie, krivky, slučky) a dlane a prstov (o.i. horný a dolný oblúk, lomená línia, vlnovka, ležatá osmička).</p>
---	---

## 5.2 Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami

### 1 Čísla a vzťahy

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Vymenuje čísla od 1 do 10 tak, ako idú za sebou.</p>	<p>Pomocou jednoduchých básničiek hravou formou učiteľka upevňuje poznanie číselného radu najprv do päť, neskôr do desať. V prípade zostupného radu využíva rôzne bežné aktivity – „odštartovanie“, odpočítavanie a pod.</p>
<p>V obore od 1 do 10 pokračuje od náhodného čísla v numerickej postupnosti po číslo 10.</p>	<p>Požaduje vymenovanie číselného radu aj od ľubovoľného čísla.</p>
<p>V obore do 10 určí počítaním po jednej počet predmetov v skupine.</p>	<p>Učiteľka deťom umožňuje, aby sa stretávali s najrôznejšími situáciami, pri ktorých sa určuje počet predmetov:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- usporiadaných aj neusporiadaných,</li><li>- všetkých aj len s danou vlastnosťou,</li></ul>
<p>V obore do 10 vytvorí skupinu predpísaných predmetov s určeným</p>	



počtom a zo skupiny predmetov oddelí skupinu s určeným počtom.

V obore do 6 pomocou hmatu alebo sluchu určí počet predmetov v skupine a vytvorí skupinu predmetov s určeným počtom.

Pridá ku skupine a odoberie zo skupiny skupinu s daným počtom.

- ktoré sú neustále k dispozícii, ale aj takých, ktoré sú k dispozícii len určitý čas.

Pri menej prehľadných situáciách ukazuje, ako si pri zisťovaní počtu môžeme pomáhať chodením pomedzi predmety, úpravou objektov (zmena polohy, robenie značky, na započítanom objekte) a vytvára príležitosti na ich osvojenie si deťmi.

Učiteľka deťom umožňuje, aby sa stretávali s najrôznejšími situáciami, pri ktorých sa počet objektov zisťuje len pomocou:

- hmatu (napr. pod dekou, v rukách za chrbtom, so zakrytými očami, ... );
- sluchu ( dieťa určuje slabiky v slove; rôzne zvuky – počet tiesknutí , dupnutí, zaťukaní, úderov na bubon, triangel, ...).

Zisťovanie počtu umožňuje učiteľka deťom využívať v rôznorodých prostrediach (tieto prostredia využíva aj na zadávanie úloh, ktoré nemajú riešenie, alebo majú viac riešení), ako napríklad sú:

- stolné hry, kde sa činnosť odvíja od hľadania a prikladania dielikov s rovnakým počtom (princíp domina) až po hry, kde sa pohybuje hracia figúrka na základe počtu,
- hry so symbolickými peniazmi a tovarom (zisťovanie ceny nákupu, porovnávanie cien nákupov, koľko nám chýba, koľko je navyše), rozmieňanie (aj na predpísaný počet),





Pomocou určovania počtu rieši kontextové úlohy s jednou operáciou, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje.

Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov podľa zisteného počtu v skupinách (do 10 prvkov v skupine).  
Pre dve skupiny určí, kde je viac, kde je menej alebo rovnako veľa predmetov bez určovania ich počtu.

čo sa dá kúpiť za peniaze (aj pre predpísaný počet kusov tovaru),  
- prostredia iných vzdelávacích oblastí.

Precvičovacie aktivity na určovanie počtu organizuje aj formou rôznych hier a súťaží v menších skupinkách, napr. pre trojice (jeden v určenej forme vytvára počet, druhý ho určuje a tretí určuje, či to prvý a druhý urobil správne; v činnostiach sa striedajú).

Učiteľka oboznamuje deti s tým, ako sa dá postupné zisťovanie jednotlivých počtov využiť pri riešení jednoduchých úloh, kde sa pridáva, odoberá, dáva spolu a rozdeľuje.

Učiteľka vytvorí deťom dostatok príležitostí stretávať sa s používaním rôznych symbolov, modelov pri riešení týchto úloh, vedie ich k tomu, aby ich postupne aj sami začali používať pri riešení jednoduchých abstraktnejších úloh (ovečky budú zelené kocky, miesto každého zajaca nakreslíme klietku, v ktorej je, ...).

Učiteľka vytvára situácie, kde sa rozdeľuje na dve alebo tri časti s rovnakým počtom a nechá deti úlohu riešiť intuitívne (bez počítania).

Následne vedie deti ku kontrole, či sú skupiny správne rozdelené. Pri tom sa deti stretávajú aj s možnosťou, že sa skupiny zadaným spôsobom rozdeliť nedajú (riešenie neexistuje).

Učiteľka deťom ukazuje, že striedavým značením po jednom v dvoch skupinách (dávaním do dvojíc) môžeme aj bez určovania ich počtu:



Bez zisťovania počtu predmetov manipuláciou rozdelí skupinku na 2 alebo 3 skupinky s rovnakým počtom.

Bez zisťovania počtu rozdelí (ak to ide) skupinku obrázkov na 2 skupinky s rovnakým počtom.

- porovnať počty dvoch skupín,
- vytvoriť rovnako veľa objektov ako má určená skupina objektov,
- rozdeliť (pokiaľ to ide) skupinu obrázkov na dve časti s rovnakým počtom.

## 2 Geometria a meranie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Určí (označí) objekt na základe popisu polohy pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...).	Učiteľka umožňuje deťom využívať orientáciu v priestore, rovine a rade v rôznorodých situáciách a hrách. Pritom sa snaží o rozvíjanie všetkých pojmov spojených s orientáciou.
Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) opíše polohu objektu, umiestni predmet podľa pokynov, dá pokyn na umiestnenie predmetu na určené miesto.	Iniciuje činnosti, pri ktorých deti spontánne opisujú polohu objektu, prípadne ho umiestňujú na dané miesto (skrývačky).
Pomocou slov a slovných spojení hore, dole, vpredu, vzadu, nad, pod, pred, za, medzi, na (čom, kom), v (čom, kom), vpravo, vľavo, v rohu, v strede (miestnosti, obrázka ...) dokreslí obrázok podľa pokynov, dá pokyn na dokreslenie obrázka na určené miesto.	Učiteľka pomocou modelov, neskôr aj obrázkami predstavuje geometrické útvary, jednoducho opíše ich vlastnosti, necháva ich deti opakovane identifikovať.
Určí (aj len hmatom), pomenuje a vymodeluje guľu, kocku, valec.	



<p>Postaví stavbu z primeraného množstva (do 10) stavebnicových dielcov podľa predlohy, podľa pokynov, na danú tému.</p>	<p>Umožňuje využívať rôzne stavebnice na stavanie a skladanie podľa predlohy, podľa popisu, podľa určených pravidiel, na danú tému. Organizuje aj situácie, kde rozhodujúcim zmyslom je hmat.</p>
<p>V skupine útvarov identifikuje (aj hmatom) kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.</p>	<p>Vedie deti k tomu, aby skúšali popisovať daný geometrický objekt, hľadali spoločné aj odlišné vlastnosti dvoch konkrétnych geometrických objektov, vedeli zdôvodniť, prečo daný objekt nemôže byť určený objekt (a to aj len pomocou hmatu).</p>
<p>Približne nakreslí kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.</p>	<p>Iniciuje činnosti, pri ktorých sa deti s rovinnými útvarmi stretávajú predovšetkým prostredníctvom telies (napríklad otáčanie stien telesa, obkresľovanie (kreslenie pôdorysu), prestrkávanie telies cez „tesné“ otvory, ...).</p> <p>Vedie deti k tvorbe najmä rovinných útvarov. Umožňuje pri tom používať čo najrôznejšie formy ( kreslenie, strihanie, lepenie , skladanie, lámanie, modelovanie, ...).</p>
<p>Poskladá z primeraného množstva útvarov obrázkov podľa predlohy, pokynov a na danú tému.</p>	<p>Precvičovacie aktivity na určovanie objektu a jeho vlastností organizuje aj formou rôznych hier a súťaží v menších skupinkách, napr. pre trojice (jeden určí, aké teleso má vybrať, druhý to vykoná a tretí určuje, či to prvý a druhý urobil správne; v činnostiach sa striedajú).</p>
<p>Nakreslí, rozlíši, vymodeluje a pomenuje rovnú a krivú čiaru.</p>	<p>Iniciuje činnosti, pri ktorých sa kreslia, obťahujú rovné, krivé aj uzavreté čiary rôznej hrúbky.</p>



Využíva čiarový pohyb na spájanie bodov do obrazcov, kreslenie obrysov či identifikáciu cesty v obrazci (v bludisku, na jednoduchej mape).

Na základe pokynov daných pomocou symbolov ↓, ←, →, ↑ (alebo pomocou iných dohodnutých symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti) sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti.

Odmeria vzdialenosť a určený rozmer predmetu (v skutočnosti, aj na obrázku) odhadom a pomocou určenej aj zvolenej neštandardnej jednotky (krok, dlaň, pomocný predmet). Výsledok merania vysloví počtom použitých jednotiek merania (v obore do 10).

Odhadom aj meraním porovná dva predmety podľa veľkosti určeného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka). Výsledok porovnania vysloví pomocou stupňovania prídavných mien (dlhší, kratší, širší, nižší, užší...).

Na kreslenie čiar organizuje rôznorodé činnosti a hry, ako napríklad:

- riešenie bludísk,
- postupné spájanie obrázkov v určenom poradí nepretínajúcimi sa čiarami,
- spájanie dvojíc určených (popísaných) dvojíc obrázkov nepretínajúcimi sa čiarami,
- nájdenie druhého konca čiary.

Zabezpečí, aby deti používali kartičky so symbolmi ↓, ←, →, ↑ (alebo kartičky s inými dohodnutými symbolmi pre pohyb v štvorcovej sieti) a aj pomocou spojených pokynov (napríklad: najprv 3-krát ← a potom 2-krát ↑).

Učiteľka predstavuje deťom meranie prostredníctvom jednoduchých hier, v ktorých porovnávajú či určujú dĺžku predmetov a porovnávajú či určujú vzdialenosť (napríklad krokmi, dlaňami, pomocnými predmetmi a pod.). Inicjuje opakovanie týchto meraní a diskutuje s deťmi o nepresnosti merania.

Umožní deťom, aby merali pomocou neštandardných jednotiek dĺžky (napr. špagátu či prúžku papiera). Vytvára rôzne situácie na porovnávanie predmetov (pri porovnaní viacerých predmetov aj vyberanie naj...) pomocou veľkosti zvoleného rozmeru (dĺžka, výška, šírka, hrúbka...) a to odhadom aj meraním. Pri porovnávaní odhadom robia deti kontrolu odhadu meraním.



<p>Pri usporiadaní 3 predmetov určí predmet s najväčším zvoleným rozmerom. Túto skutočnosť vysloví pomocou slov s predponou naj (najdlhší, najkratší, najužší, najtenší ...).</p> <p>Usporiada podľa veľkosti určeného rozmeru 3 až 4 predmety.</p> <p>V usporiadanom rade určí objekt na základe slov prvý, druhý, tretí, štvrtý, posledný, predposledný, pred, za, hneď pred a hneď za.</p> <p>Opíše polohu predmetov v usporiadanom rade a umiestni v ňom predmet podľa týchto pokynov.</p>	<p>Učiteľka nechá deti porovnať a usporiadať útvary v ich celkovej veľkosti a jednotlivých rozmeroch.</p> <p>V bežných situáciách zo života (príchod pretekárov do cieľa, čakanie v rade na obed, na lístky) a v rozprávkových situáciách (O rukavičke, O pampúšikovi) učiteľka spolu s deťmi popisuje polohu osôb, postáv ... pomocou daných pojmov. Dramatizáciou vedie deti k orientácii v usporiadanom rade.</p>
--	--

### 3 Logika

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Vytvorí (nakreslí) podľa daného vzoru (do 6 objektov) alebo pravidla jednoduchú postupnosť objektov.</p> <p>Pokračuje vo vytvorenej postupnosti predmetov alebo nakreslenej postupnosti obrázkov. Predmety môžu byť celkom odlišné, alebo sa líšia iba farbou či veľkosťou.</p> <p>Objaví a jednoducho opíše pravidlo postupnosti.</p>	<p>Učiteľka zabezpečí, aby deti absolvovali čo najrôznejšie činnosti a formy dopĺňania pravidielností a určovaní vzorov.</p> <p>Organizuje činnosti, kde deti opakujú pravidelne sa meniace zvuky (hovorené, napríklad la, li, li, la, li, li, la, prípadne pravidelné zvuky vyťukávajú, bubnujú, vydupávajú a pod.).</p> <p>Organizuje hry, kde deti opakujú pravidelne sa meniace jednoduché činnosti (napríklad drep, drep, vzpažiť a pripažiť, napríklad drep, drep, vzpažiť a upažiť ...).</p> <p>Prepája úlohy na pravidelnosť s estetickým vnímaním a bežným životom. Iniciuje hľadanie pravidielností okolo nás. Deti identifikujú vzor, ktorý sa</p>



Rozhodne o pravdivosti (áno/nie, platí/neplatí) jednoduchých tvrdení.	opakuje napríklad na oblečení, v rôznej výzdobe, v prírode. Identifikujú postupnosť (napríklad po lete príde vždy jeseň), v určitej postupnosti vzorov môžu identifikovať dvojicu vzorov, ktoré vždy idú po sebe a pod.
Rozhodne, či daný objekt má/nemá danú vlastnosť.	Umožní deťom vytvárať pri stavbách pravidelnosť (napríklad vyplň rám týmito kockami tak, aby sa červená a modrá kocka nestretávali a pod.).
Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).	Postupne prenáša zodpovednosť za rozhodovanie (je to dobre, má to dobre a pod.), pri vhodných úlohách iniciuje kontrolu nájdených riešení.
Roztriedi objekty v skupine na základe určenej vlastnosti (napr. farba, tvar, veľkosť, materiál a pod.).	Snaží sa aj pri bežných situáciách a činnostiach nechať deti triediť a vyberať objekty s danou vlastnosťou (rozdelíte autá na nákladné a osobné, jednu skupinu budú tvoriť dievčatá, čo majú na sebe niečo žlté a pod.).
Vytvorí dvojicu objektov na základe danej logickej súvislosti.	

#### 4 Práca s informáciami

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Ovláda základy práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod.	Učiteľka využíva digitálne pomôcky pre predškolský vek, ktoré má materská škola k dispozícii na zoznamovanie sa a ovládanie základných činností, ktoré poskytujú špeciálne podrobnejšie ovládanie digitálnych pomôcok a hier, ktoré stimulujú:
Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej	<ul style="list-style-type: none"><li>- pohyb po štvorcovej sieti,</li><li>- vyfarbovanie čiar a uzavretých plôch,</li><li>- hľadanie a prenášanie predmetov na určené miesto.</li></ul>



materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorčekoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty.

Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), vie kresliť, farebne vyplňať uzavreté plochy, vyberať a umiestňovať obrázky.

Podľa možností materskej školy vytvára maximálny priestor na zoznamovanie sa a ovládanie tých digitálnych pomôcok a hier, ktoré umožňujú plánovanie viacerých krokov.

### 5.3 Vzdelávacia oblasť Človek a príroda

#### 1 Vnímanie prírody

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Rozpráva o prírodných reáliách známeho okolia.	Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť prezentovať aktuálne predstavy o prírodných javoch, predmetoch a situáciách.
Triedi prírodné reálie podľa rôznych identifikovaných znakov.	Porovnáva detské predstavy a zdôrazňuje rozdiely.
Odlišuje živé od neživých súčastí prírody.	Určuje kategórie triedenia rôznych prírodných objektov a zisťuje, do akej miery deti pri triedení premýšľajú.
	Vytvára situácie, v ktorých je úlohou detí triediť prírodné objekty podľa znaku, ktorý si určia deti a zisťuje, ako exaktne pracujú so zvoleným kritériom.
	Špeciálne sa venuje odlišovaniu živej a neživej prírody, diskutuje s deťmi o prejavoch života.



<p>Vymenuje ročné obdobia.</p> <p>Uvedomuje si zmeny v prírode počas roka.</p> <p>Identifikuje prvky počasia a realizuje krátkodobé pozorovania zmien v počasí.</p>	<p>Učiteľka sa rozpráva s deťmi o pozorovateľných zmenách v prírode, ktoré nastávajú v dôsledku zmien ročných období.</p> <p>Učiteľka diskutuje s deťmi o daždi, vetre a oblačnosti, spolu sa venujú jednoduchému krátkodobému pozorovaniu zmien počasia.</p>
---	---

## 2 Rastliny

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Identifikuje rôznorodosť rastlinnej ríše.</p> <p>Uvedie potravinový a technický úžitok niektorých úžitkových rastlín a húb.</p> <p>Rozpozná vybrané poľnohospodárske rastliny.</p> <p>Rozpozná rôzne druhy ovocia a zeleniny a uvedomí si význam ich konzumácie pre správnu životosprávu.</p>	<p>Učiteľka vytvára také situácie, v ktorých deti porovnávajú jednotlivé časti rôznych rastlín, napríklad stoniek, listov, kvetov, koreňov, či plodov. Uvažujú spolu nad významom rôznorodosti.</p> <p>Učiteľka sústreďuje pozornosť detí na hľadanie spoločných a rozdielnych znakov rôznych rastlín, používa na to rastliny blízkeho okolia (školský dvor), resp. rastliny, ktoré deti poznajú (s dôrazom na úžitkové, liečivé rastliny).</p> <p>Učiteľka dáva dôraz na spoznávanie vybraných liečivých a jedovatých rastlín. Venuje sa objasneniu úžitku z pestovania rastlín a upozorňuje na nebezpečenstvo, ktoré predstavujú jedovaté rastliny.</p> <p>Učiteľka vedie deti k rozpoznávaniu (podľa reálnej rastliny alebo jej realistického zobrazenia) vybraných poľnohospodárskych rastlín typických pre danú lokalitu.</p> <p>Učiteľka diskutuje s deťmi o rôznych druhoch ovocia a zeleniny, objasňuje spôsob získavania lokálnych druhov ovocia a zeleniny tak, aby si deti uvedomili, že ovocie a zelenina sú</p>





Uvedie niektoré životné prejavy rastlín. Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny.

rastlinného pôvodu a získavajú sa pestovaním v záhradách, sadoch a na poliach.

Venuje sa aktivitám zameraným na skúmanie klíčenia a rastu rastlín ako dvoch špecifických procesov. Vedia deti tak, aby si uvedomili, že klíčenie a rast rastliny sú prejavom jej života.

Klíčenie a rast rastlín vysvetľuje na príklade pestovania vybraných poľnohospodárskych plodín; venuje sa objasňovaniu spôsobu rozmnožovania rastlín.

Vytvára aktivity, v ktorých deti spoznávajú úžitok z húb (kvasnice, jedlé huby), ale uvedomia si aj ich nebezpečenstvo

### 3 Živočích

#### Výkonové štandardy

Identifikuje rôznorodosť živočíšnej ríše.

Identifikuje niektoré životné prejavy živočíchov.

Na základe pozorovania identifikuje rozdiely medzi živočíchmi v spôsobe ich pohybu.

Vie, že rôzne druhy živočíchov vyžadujú pre svoj život rôzne druhy potravy.

Rozpoznáva mláďatá vybraných živočíšnych druhov a pomenúva ich.

#### Obsahové štandardy

Učiteľka vedie deti k pozorovaniu a porovnávaniu rôznych živočíchov podľa vonkajších znakov ich tiel, podľa rôznych spôsobov ich pohybu v prostredí, podľa rôzneho spôsobu získavania potravy a k porovnávaniu podmienok, v ktorých rôzne živočích žijú.

Pri pozorovaní živočíchov sa zameriava na tie, ktoré sa nachádzajú v blízkom okolí (napr. na školskom dvore) alebo na tie, s ktorými majú deti skúsenosti (rôzne druhy hmyzu, živočích chované pre úžitok), resp. sú v blízkom okolí pozorovateľné.



Opíše spôsoby starostlivosti o niektoré živočíchy.

Identifikuje rôznorodosť spôsobu života živočíchov.

Učiteľka vedie deti k spoznávaní spôsobu života vybraných druhov živočíchov (napr. mačka, dáždovka, motýľ).

#### 4 Človek

##### Výkonové štandardy

Opíše ľudské telo v základných anatomických kategóriách.

Opíše základné fyziologické funkcie ľudského tela – dýchanie, trávenie, pohyb, krvný obeh, zmyslové vnímanie.

##### Obsahové štandardy

Učiteľka vytvára situácie, v ktorých učí deti rozpoznávať a pomenovávať základné pozorovateľné anatomické kategórie.

Venuje sa objasňovaniu prejavov života človeka (dýchame, prijímame potravu, vylučujeme nepotrebné zvyšky, pohybujeme sa, rastieme a pod.).

Diskutuje s deťmi o procesoch, ktoré prebiehajú v ľudskom tele: dýchanie, trávenie, krvný obeh, zmyslové vnímanie.

V diskusii sa zameriava na identifikáciu aktuálnych predstáv detí o uvedených procesoch a predstavu rozvíja na základe skúmania vnímateľných prejavov uvedených fyziologických funkcií (napr. skúmajú, ako zistíme, že človek dýcha; pozorujú prejavy trávenia a vylučovania; pozorujú a zisťujú, ako sa prejavuje srdcová činnosť v pokoji a pohybe; skúmajú, ako a čím spoznáваме prostredie a pod.).

#### 5 Neživá príroda

##### Výkonové štandardy

Uvedie príklady, kde sa v prírode nachádza voda.

##### Obsahové štandardy

Učiteľka zisťuje predstavy detí o prítomnosti vody v prírode, vedie ich k pozorovaniu prítomnosti vody



<p>Pozná význam vody pre rastliny, živočíchy a človeka.</p>	<p>v kvapalnom, pevnom aj plynnom skupenstve (bez zavedenia pojmov).</p> <p>Diskutuje s deťmi o význame vody pre človeka, rastliny a živočíchy, pričom súčasťou diskusie je aj problematika znečistenia vody rôznymi látkami, ktoré je aj nie je možné vo vode vidieť, či inak vnímať (čuchom, hmatom a pod.). Napríklad vedie deti k porovnávaní vody pochádzajúcej z rôznych zdrojov. Špecifikuje pitnú vodu a objasňuje nebezpečenstvo pitia vody z neznámych zdrojov.</p>
<p>Uvedie príklady javov, v ktorých je možné vnímať prítomnosť vzduchu.</p>	<p>Napríklad vedie deti k porovnávaní vody pochádzajúcej z rôznych zdrojov. Špecifikuje pitnú vodu a objasňuje nebezpečenstvo pitia vody z neznámych zdrojov.</p> <p>Učiteľka s deťmi diskutuje o prejavoch pohybu vzduchu, ktoré poznajú z bežného života (prievan, vietor, pohyb teplého vzduchu nad výhrevnými telesami a pod.). Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť vnímať prítomnosť vzduchu rôznymi zmyslami (napr. fúkanie vzduchu do vody slamkou; vytlačanie vzduchu zo špongie pod vodou, nafukovanie balóna a pod.). Diskutuje s deťmi o význame vzduchu pre život človeka, rastlín a živočíchov.</p>
<p>Opíše Zem ako súčasť vesmíru.</p>	<p>Učiteľka diskutuje s deťmi o ich predstavách o Zemi ako o vesmírnom telese (používa najmä glóbus). Diskutuje s deťmi o rôznych vesmírnych telesách, najmä o Zemi a iných planétach, Slnku a iných hviezdach a o Mesiaci a iných obežniciach planét. Diskutuje o spôsoboch, pomocou ktorých človek skúma vesmír.</p>

## 6 Prírodné javy

Výkonové štandardy

Obsahové štandardy



Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (svetlo a tieň, teplo a horenie, topenie a tuhnutie, vyparovanie, rozpúšťanie, zvuk, sila a pohyb).

Učiteľka zisťuje aktuálne predstavy detí o vybraných prírodných javoch a ďalej ich spolu s deťmi skúma:

*Svetlo a tieň* – Identifikujú spolu zdroje svetla a to, ako je možné svetlo vytvoriť. Skúmajú tvorbu tieňa, jeho predlžovanie a skracovanie, pozorovanie tieňa v exteriéri v súvislosti so zdanlivým pohybom Slnka po oblohe a pod.

*Teplo a horenie* – Identifikujú zdroje tepla, diskutujú o tom, ako je možné teplo tvoriť, o podmienkach horenia a následne aj o protipožiarnych opatreniach a pod.

*Topenie a tuhnutie* – Pozorujú zmenu vlastností látok vplyvom tepla, skúmajú bežne dostupné látky, s ktorými sa bezpečne manipuluje – ľad, čokoláda, maslo a pod.

*Vyparovanie* - Pozorujú zmenu vody na vodnú paru. Učiteľka vedie deti k diskusii o bežne pozorovaných javoch súvisiacich s vyparovaním tak, aby si uvedomovali, čo sa deje s vodou napríklad pri sušení bielizne, vlasov, mláky.

*Rozpúšťanie látok vo vode* – Učiteľka vedie deti ku skúmaniu toho, aké látky sa vo vode rozpúšťajú, kedy sa rozpúšťajú rýchlejšie. Zameriava sa na látky, s ktorými majú deti skúsenosť – cukor, soľ, príprava kávy, čaju. Diskutuje s deťmi o tom, čo sa s látkami stane pri rozpúšťaní, pokúšajú sa získať látky z vody späť.

*Zvuk* - Učiteľka vytvára príležitosť na sledovanie rôznych spôsobov vzniku zvukov a o spôsoboch ich zosilňovania



	<p>a zoslabovania. Deti sa napríklad pokúšajú usmerňovať zvuk papierovými lievikmi alebo skúmajú prenos zvuku po „špagátovom telefóne“.</p> <p><i>Sily a pohyb</i> – Vytvára situácie, ktoré umožňujú zistiť, ako je možné dostať predmety do pohybu. Deti skúmajú a porovnávajú veľkosť dvoch síl pôsobiacich opačným smerom v ťahu aj tlaku; skúšajú zmeniť smer pôsobenia určitej sily (napríklad proti pádu predmetov, pohybu predmetov v prievane a pod.).</p> <p><i>Magnetizmus</i> – Učiteľka vedie deti ku skúmaniu toho, ktoré predmety sú priťahované magnetom a ku skúmaniu vzájomného správania sa magnetov voči sebe.</p> <p><i>Voľný pád predmetov</i> – Učiteľka navodzuje situácie umožňujúce sledovať spôsob pádu predmetov k zemi (rýchlosť pádu rôznych predmetov) a následne sledovať možnosti zrýchlenia a spomalenia pádu predmetov.</p>
--	--

#### 5.4 Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

##### 1 Orientácia v čase

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Opíše režim dňa.</p> <p>Plynule rozpráva o svojich záľubách aj povinnostiach.</p>	<p>Učiteľka vedie deti k uvedomovaniu si postupnosti činností, ktoré tvoria v materskej škole a doma režim dňa. Spolu sa o jednotlivých činnostiach rozprávajú a pokúšajú sa zdôvodňovať význam jednotlivých činností.</p> <p>Učiteľka sa rozpráva s deťmi o čase strávenom doma a čase strávenom v materskej škole. Spolu sa rozprávajú</p>



<p>Správne používa pojmy včera, dnes a zajtra.</p>	<p>o význame záľub a deti si svoje záľuby vzájomne porovnávajú. Rozprávajú sa o povinnostiach v rámci režimu dňa (napríklad čistiť si zuby, ísť včas spať).</p> <p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť rozvíjať si adekvátne používanie pojmov vyjadrujúcich časové súvislosti, najmä: včera, dnes, zajtra, dávno, teraz, potom (napríklad pri opise zážitkov, záľub, plánov na prázdniny, rodokmeňa a pod.).</p>
<p>Vie, koľko má rokov, pozná ročné obdobie, príp. aj mesiac svojho narodenia.</p>	<p>Vedie deti k tomu, aby sa orientovali v časových súvislostiach dňa, týždňa a roka v spojení s konkrétnymi činnosťami (napríklad režim dňa, oslavy a sviatky, dni pracovného voľna a pod.) a prostredníctvom rozlišovania podstatných znakov (napríklad ročných období, jednotlivých fáz dňa a pod.).</p>
<p>Orientuje sa na elementárnej úrovni v časových vzťahoch dňa, týždňa, mesiaca a roka.</p>	<p>Učiteľka sa s deťmi rozpráva o meraní času hodinami a kalendárom.</p> <p>Oboznamuje ich so základnou funkciou hodín a kalendáru (čo merajú, ako sa používajú).</p>

## 2 Orientácia v okolí

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Opisuje interiér a exteriér materskej školy alebo inej známej budovy.</p>	<p>Učiteľka vedie deti k opisu interiéru a exteriéru známych budov pričom sa zameriava na orientáciu v opisovaných budovách. Vedie deti k opisu známych trás, ktorými deti bežne prechádzajú (napríklad cesta z materskej školy na ihrisko, cesta z domu do materskej školy, cesta z domu do obchodu a pod.). Dbá na to, aby deti pri opise trasy uvádzali významné orientačné body a správne používali predložky orientácie v prostredí</p>



<p>Opisuje známe trasy na základe orientačných bodov.</p> <p>Uvedie adresu svojho bydliska.</p> <p>Pozná verejné inštitúcie a služby vo svojom okolí a účel, na ktorý slúžia (napr. obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia a iné podľa lokálnych podmienok).</p>	<p>(pred, za, okolo, rovno, vpravo, vľavo, hore, dolu a pod.).</p> <p>Učiteľka spolu s deťmi vytvára plán cesty, ktorý spolu zakresľujú. Učiteľka vedie vzdelávanie tak, aby si deti uvedomili význam tvorby plánu cesty.</p> <p>Vedie deti k spoznávaniu obce/mesta, v ktorom sa materská škola nachádza, a to prostredníctvom lokálnych inštitúcií a služieb, ktoré sú v obci/meste poskytované. Spolu s deťmi sa rozpráva o spôsobe fungovania a význame vybraných verejných inštitúcií a služieb: obchod, polícia, pošta, lekárska ambulancia a pod.</p>
---	--

### 3 Dopravná výchova

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Pozná nebezpečenstvá súvisiace s cestnou premávkou.</p> <p>Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej premávky týkajúce sa chodcov.</p> <p>Pozná a dodržiava základné pravidlá správania účastníkov cestnej</p>	<p><i>Dieťa ako chodec.</i></p> <p>Učiteľka sa s deťmi rozpráva o bezpečnom spôsobe pohybu po chodníku – chodenie vpravo. Vedie deti k tomu, aby boli obozretné nielen na ceste, ale aj v blízkosti cesty. Učiteľka umožní deťom prechádzanie cez vyznačený priechod so svetelným zariadením i bez neho.</p> <p>Učiteľka vedie deti k chápaniu rozdielu medzi chodníkom a cestou, k pozeraniu a počúvaniu diania na ceste.</p> <p><i>Dieťa ako cyklista.</i></p> <p>Učiteľka vytvára modelové situácie, v ktorých si deti ako cyklisti, kolobežkári, korčuliari precvičujú najmä vzájomnú ohľadupnosť pri pohybe po chodníku a po</p>



<p>premávky týkajúce sa cyklistov, kolobežkárov, korčuliarov.</p>	<p>ceste ako aj na mieste vyhradenom pre bicyklovanie. Vede ich k používaniu reflexných a ochranných prvkov pri týchto športových aktivitách.</p>
<p>Pozná a dodržiava základné pravidlá správania v úlohe cestujúceho v hromadnej doprave a v úlohe spolujazdca.</p>	<p><i>Dieťa ako cestujúci v hromadnej doprave a ako spolujazdec.</i></p> <p>Učiteľka sa venuje pravidlám správania sa dieťaťa v hromadnej doprave a bezpečnému správaniu dieťaťa ako spolujazdca, napr. venuje pozornosť aj nutnému používaniu ochranných prvkov v role spolujazdca.</p>
<p>Pozná rôzne druhy dopravných prostriedkov.</p>	<p>Učiteľka sa s deťmi rozpráva o rôznych spôsoboch dopravy, aj podľa miesta ich pohybu, ďalej podľa ich možností na presun na kratšie a dlhšie vzdialenosti. Rozprávajú sa spolu s deťmi aj o spôsobe ich používania.</p>
<p>Pozná význam vybraných dopravných značiek.</p>	<p>Učiteľka si s deťmi počas vychádzky všima dopravné značky, ktoré súvisia s pohybom v role chodcu, cyklistu, korčuliara či kolobežkára. Pozornosť venuje tomu, aby deti poznali význam daných dopravných značiek a dokázali podľa nich konať.</p>

#### 4 Geografia okolia

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Pri opise krajiny používa pojmy ako vrch, les, pole, lúka, potok, rieka, jazero, rybník.</p>	<p>Učiteľka spoznáva s deťmi okolitú krajinu a venuje sa rozvoju používania pojmov, pomocou ktorých geograficky pomenujeme prírodné prostredie: vrchy, lesy, polia, lúky, potoky, rieky, jazerá,</p>





<p>Pozná najznámejšie prírodné krásy regiónu, napr. rieku, ktorá preteká cez daný región, pohorie či vodnú plochu.</p> <p>Pozná najznámejšie prírodné krásy našej vlasti, napr. Vysoké Tatry alebo Dunaj.</p>	<p>rybníky, najmä konkrétne vzhľadom na vlastný región a pod.</p> <p>Učiteľka vedie riadený rozhovor na tému prírodné krásy našej vlasti.</p> <p>Rozpráva sa s deťmi o skúsenostiach, ktoré s krajinou majú a o tom, ako človek krajinu mení (napríklad výstavbou miest, priehrad a pod.).</p>
---	--

## 5 História okolia

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Vymenuje niektoré historicky významné lokálne objekty, napr. hrad, zámok.</p> <p>Uvedie príklad tradičnej regionálnej kultúry podľa miestnych podmienok.</p>	<p>Učiteľka vyberie niektoré historicky významné lokálne objekty, napr. blízky hrad, zámok a venuje sa príbehom, ktoré sa k nim viažu. Prostredníctvom historických pamiatok sprostredkováva deťom minulosť lokality a popri poznávaní historickej hodnoty lokality rozvíja ponímanie o čase.</p> <p>Učiteľka rozpráva a vedie riadený rozhovor o minulosti blízkeho okolia aj prostredníctvom zvykov, tradícií a folklóru, ktoré sa viažu na danú lokalitu. Obsah sprístupňuje napríklad prostredníctvom sviatkov, na ktoré sa lokálne zvyky, tradície a folklór viažu.</p>

## 6 Národné povedomie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Rozpozná štátne symboly Slovenskej republiky – zástava, hymna.</p> <p>Pozná významné dominanty hlavného mesta Bratislavy, napr. Bratislavský hrad, rieku Dunaj.</p>	<p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých prirodzene predstavuje symboly Slovenskej republiky a podporuje národné povedomie detí tak, aby vnímali slovenskú spolupatričnosť. Využíva rôzne bežne sa vyskytujúce situácie, ako sú napríklad významné medzinárodné súťaže a slovenskú</p>



reprezentáciu v nich, národné sviatky či úspechy Slovenska v kultúre, vede a iných oblastiach ľudského pôsobenia (podľa aktuálnych možností). Opíše aj hlavné mesto Bratislavu a jej dominanty. Učiteľka predstavuje príklad úctivého správania sa k štátnym symbolom.

## 7 Ľudia v blízkom a širšom okolí

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Vymenuje členov blízkej rodiny, identifikuje príbuzenské vzťahy v blízkej rodine.</p> <p>Predstaví sa deťom i dospelým, oslovuje menom rovesníkov v triede, pozná mená učiteliek v triede.</p> <p>Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt (verbálny i neverbálny) s inými osobami – deťmi i dospelými.</p>	<p>Učiteľka taktne umožní dieťaťu prezentovanie individuálnej skúsenosti o vlastnej rodine, rodinných väzbách (napr. rodičia, súrodenci, starí rodičia, prarodičia) aj na základe využitia fotografií z rodinného prostredia.</p> <p>Učiteľka vedie deti k oslovovaniu rovesníkov menom, aby používali zodpovedajúce oslovenie učiteliek, riaditeľky materskej školy ako aj nepedagogických zamestnancov.</p> <p>Učiteľka vedie deti k tomu (napr. aj prostredníctvom rolových hier), aby pri nadväzovaní kontaktu s inými osobami využili adekvátne verbálne prejavy – oslovenie, predstavenie sa menom a priezviskom a neverbálne prejavy – očný kontakt, mimiku (aj úsmev), gestikuláciu a pod.</p> <p>Učiteľka umožní deťom nadobudnutie skúsenosti, že medzi nami žijú ľudia so zdravotným znevýhodnením a ľudia s kultúrnou rozmanitosťou.</p>



## 8 Základy etikety

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Volí vhodný pozdrav vzhľadom na aktuálnu situáciu a odzdraví primerane situácii.</p>	<p>Učiteľka vedie deti k používaniu pozdravov primerane situácii a vzhľadom na osobu, s ktorou sa zdraví:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- vlastným modelom etického správania,</li><li>- pozorovaním zdravenia sa dospelých a zdravenia sa druhých detí,</li><li>- modelmi etického správania z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia...</li></ul>
<p>Používa prosbu, poďakovanie, ospravedlnenie vzhľadom na aktuálnu situáciu.</p>	<p>Dovedie deti k používaniu a zautomatizovaniu zdvorilostných fráz typu, napr. prosím, ďakujem, nech sa páči, dovoľíš, prepáč, ale aj všetko najlepšie a iné prostredníctvom:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- vlastného modelu etického správania,</li><li>- rolových hier,</li><li>- pozitívneho hodnotenia etického správania konkrétnych detí,</li><li>- predkladaním pozitívnych modelov správania v rôznych médiách – detská literatúra, film, televízia...</li></ul> <p>Učiteľka stimuluje deti k rozoznávaniu a hodnoteniu vhodnosti alebo nevhodnosti správania v zmysle dodržiavania elementárnych základov etikety:</p>



<p>Rešpektuje dohodnuté pravidlá spoločensky prijateľného správania.</p> <p>Správa sa ohľaduplne k deťom i dospelým.</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>- vlastným modelom etického správania,</li><li>- pozitívnym hodnotením spoločensky prijateľného (vhodného) správania konkrétnych detí,</li><li>- taktným hodnotením nevhodného správania detí, napr. pri riešení rôznych situácií, ktoré nastávajú medzi deťmi v ich vzťahoch a sociálnej komunikácii, alebo aj pri riešení konfliktných situácií,</li><li>- hodnotením konkrétnych príkladov správania sa postáv z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia...</li></ul>
--	---

## 9 Ľudské vlastnosti a emócie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Identifikuje pozitívne a negatívne ľudské vlastnosti.</p> <p>Spolupracuje v skupinovej činnosti na základe osobnostných predpokladov.</p>	<p>Učiteľka vytvára deťom príležitosti na identifikovanie pozitívnych a negatívnych vlastností.</p> <p>Učiteľka vycíti, kedy je vhodný okamih na sebareflexiu dieťaťa, na základe ktorej dieťa uvedie príklady pozitívnych prejavov správania u seba a prizná si aj negatívne prejavy vo vlastnom správaní.</p> <p>Deti dostávajú príležitosti na hodnotenie aj záporných vlastností prostredníctvom nevhodného správania negatívnych rozprávkových hrdinov z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia...</p> <p>Učiteľka taktne nabáda deti k spolupráci v hrách a v činnostiach s rešpektovaním ich osobnostných charakteristík (napr. zohľadňuje, či je</p>



<p>Sústredí sa na činnosť na základe zapojenia vôľových vlastností.</p> <p>Dokončuje individuálnu alebo skupinovú činnosť.</p> <p>Vyjadruje pocity zo zážitku, vypočutej rozprávky alebo príbehu – pozitívne i negatívne.</p> <p>Reaguje spoločensky prijateľným spôsobom na aktuálne prejavy emócií – pozitívne i negatívne.</p> <p>Opíše aktuálne emócie.</p>	<p>dieťa spoločenské, alebo má sklony k samotárstvu, aké má vlohy a pod.).</p> <p>Motivuje deti na sústredenie sa na hru a inú činnosť prostredníctvom cieleného vzbudenia záujmu rôznymi motivačnými prostriedkami, zohľadňuje, aké má dieťa vôľové vlastnosti.</p> <p>Učiteľka umožní, aby deti mohli vyjadrovať svoje pocity spoločensky prijateľným spôsobom – pozitívne i negatívne.</p> <p>Učiteľka taktne nabáda dieťa na opisovanie emócií pozitívnych (radosť, veselosť, spokojnosť, hrdosť na úspech, súcit) a negatívnych (smútok, strach, obavy, hnev) na základe:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- pozorovania druhých detí či rozprávkových hrdinov z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia...,</li><li>- vlastných aktuálnych zážitkov.</li></ul> <p>Umožní deťom zorientovať sa v pozitívnych a negatívnych emóciách druhých osôb (detí i dospelých) podľa výrazu ich tváre a podľa gestikulácie.</p> <p>Učiteľka vedie deti k prejavom súcitu voči smútku iného dieťaťa alebo dospelého.</p> <p>Učiteľka vedie deti k prejavu radosti z narodenia súrodenca.</p> <p>Učiteľka navodzuje hry a činnosti, v ktorých deti prostredníctvom symbolov vyjadrujú, ako sa práve cítia.</p>
---	--



## 10 Prosociálne správanie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>V dialógu vie vypočuť iných (deti i dospelých).</p> <p>Rozlišuje vhodné a nevhodné správanie.</p> <p>Požiadava o pomoc, keď si to situácia vyžaduje a poďakuje za pomoc od druhých.</p> <p>Poskytne iným pomoc.</p> <p>Obdarí druhých.</p> <p>Podelí sa o veci.</p> <p>Ocení dobré skutky.</p>	<p>Učiteľka aktívne počúva dieťa, vedie s ním empatický rozhovor a s úctou reaguje na vypočuté oznamy dieťaťa.</p> <p>Vytvára situácie na vzájomné aktívne počúvanie, napr. rozprávanie zážitkov, pričom vedie deti k vzájomnému počúvaniu.</p> <p>Vedie deti k chápaniu vhodného a nevhodného správania prostredníctvom rozprávok a príbehov v rôznych médiách – detská literatúra, film, televízia...</p> <p>Prezentuje deťom rozprávky a príbehy, kde si hrdinovia príbehov navzájom pomáhajú.</p> <p>Taktne nabáda dieťa v situáciách, keď si nevie samo s niečím poradiť, aby kultivovane požiadalo o pomoc inú osobu (dieťa alebo dospelého).</p> <p>Docieli, aby si deti navzájom pomáhali v rôznych situáciách a dokázali túto pomoc oceniť pozitívnym hodnotením.</p> <p>Učiteľka navodí situácie, v ktorých sa deti obdarúvajú navzájom, alebo obdarúvajú inú osobu.</p> <p>Taktne usmerňuje deti k vzájomnému podeleniu sa s hračkami alebo vecami a tento počin pozitívne hodnotí.</p> <p>Učiteľka deťom vyjadruje ocenenie za dobré skutky. Nabáda deti, aby vyjadrili za konkrétny dobrý skutok</p>



Presadzuje sa v hre alebo v činnosti spoločensky prijateľným spôsobom.	ocenenie inému dieťaťu/deťom alebo dospeljej osobe. V rôznych okamihoch počas dňa dovedie deti taktne k presadzovaniu sa s ohľadom na seba a na druhých, napr. pri konkrétnych hrách a činnostiach pomáha deťom riešiť krajné polohy sebakpresadzovania sa, napr. dieťa so sklonom k podriadenosti pri činnosti povzbudzuje a dieťaťu so sklonom k nadradenosti hovorí, že aj iné deti v skupine to dokážu a pod.
Nenasilne rieši konflikt.	Taktným usmerňovaním docieli u väčšiny detí nenásilné riešenie konfliktu. Pomôže deťom nájsť konkrétne riešenie konfliktu, prijať sociálny kompromis, zmieriť sa a upokojiť sa po konflikte.
Odmietajú nevhodné správanie.	Prezentuje deťom reálne a fiktívne situácie, v ktorých sa odmieta nevhodné správanie prostredníctvom:
Odmietajú kontakt s neznámymi osobami.	- rozprávok a príbehov z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia..., - rolových hier. Opisuje a hodnotí spolu s deťmi, čo je bezpečné a čo nebezpečné správanie.
Uvedomuje si na elementárnej úrovni dôsledky svojho správania.	Učiteľka pomôže deťom taktne upozorniť na dôsledky svojho pozitívneho aj negatívneho správania (jednak pre seba a jednak pre druhých).
Pozná na elementárnej úrovni svoje práva a splniteľné povinnosti.	Učiteľka v pedagogickom prístupe rešpektuje práva dieťaťa v zmysle dokumentu Dohovor o právach dieťaťa. Oboznámi deti prijateľnou



	<p>formou s ich právami a splniteľnými povinnosťami prostredníctvom:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- jednoduchých a výstižných pravidiel spoločensky prijateľného správania sa detí navzájom, dospelých voči deťom, ako aj detí voči dospelým,</li><li>- rozprávok a príbehov z rôznych médií – detská literatúra, film, televízia...,</li><li>- rolových hier.</li></ul>
--	---

## 5.5 Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce

### 1 Materiály a ich vlastnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Vymenúva rôzne prírodné materiály (napr. kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.).	Učiteľka zameriava pozornosť detí na skúmanie vlastností rôznych predmetov a následne sa spolu s deťmi pokúšajú triediť ich podľa materiálov, z ktorých sú vyrobené.
Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov.	Skúmajú spolu rôzne druhy materiálov a zamýšľajú sa nad možnosťou ich použitia, pričom sa prednostne sústreďujú na prírodné materiály: kameň, drevo, uhlie, slama, šúpolie, perie, vlna a pod.
Opisuje predmety a ich rôzne vlastnosti.	Pri zvažovaní možnosti ich využitia pri tvorbe špecifických výrobkov spolu zdôvodňujú využitie vymenovaním vlastností, ktorými sa materiál líši od iných materiálov.
	Neskôr učiteľka vedie deti k podobnému skúmaniu človekom upravených materiálov: papier, plasty, sklo, kovy, textil a pod. Na základe rozpoznávania rôznych materiálov sa učiteľka snaží viesť





deti k rozvoju recyklačných spôsobilostí – k triedeniu odpadu.

## 2 Konštruovanie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Chápe technický náčrt ako návod pre vytvorenie predmetu.	Učiteľka poskytuje deťom predlohy predmetov a pomáha im identifikovať predmety podľa predlohy zo súboru predložených predmetov, pričom vedie deti k všímaniu si detailov predmetov, prípadne k dopĺňaniu predlohy o prvky, ktoré dieťa identifikuje na predmete a na predlohe chýbajú (napríklad dieťa doplní obrázok zo šálky, ktorú identifikovalo ako predmet zobrazený na náčrte, predlohe; na predlohe doplní chýbajúce tlačidlo z imitácie mobilného telefónu – hračky a pod.).
Podľa návrhu (schémy, náčrtu, predlohy) zhotoví daný predmet.	Učiteľka zadáva deťom jednoduché kreslené technologické postupy a pomáha im orientovať sa v nich a postupovať v činnostiach podľa zadanej schémy, náčrtu, predlohy (napríklad sadenie semien, presádzanie kvetov, skladanie papiera, skladanie konkrétnej stavby z kociek alebo inej dostupnej stavebnice a pod.).
Pracuje podľa jednoduchého kresleného postupu.	
Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel.	Učiteľka zadáva deťom jednoduché konštrukčné úlohy, pričom pri ich riešení zapája deti do riešenia jednoduchých technických problémov a to tým, že sa pýta otázky typu „ako?“ (napríklad: Ako postaviť stenu



<p>Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov.</p>	<p>z kociek, aby bola stabilná? Ako vytvoriť loďku, ktorá bude plávať na vode? Ako zložiť papierové lietadlo, aby letelo čo najdlhšie? Ako vytvoriť padák, ktorý spomalí pád predmetu najlepšie? Ako spojiť papiere do „knižky“?). Po dokončení výrobku učiteľka vedie deti k opisu tvorby a účelu vytvoreného výrobku.</p> <p>Tvorivosť pri konštrukčných úlohách podporuje tým, že deti povzbudzuje k diskusii o tom, ako a čím nahradiť chýbajúcu súčiastku z dostupných predmetov a materiálov ich jednoduchou úpravou.</p> <p>Učiteľka dbá na to, aby sa u detí rozvíjal cit pre efektívne, ekonomické a bezpečné postupy práce, čo znamená napríklad minimalizáciu odpadu (ekonomické vystrihovanie a vykrajovanie z rôznych materiálov, ako je papier, plastelína, cesto, hlina a pod.) ale tiež dodržiavanie bezpečnostných pravidiel pri používaní rôznych nástrojov a materiálov.</p>
---	---

### 3 Užívateľské zručnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Používa náradie a nástroje pri príprave, úprave predmetu alebo materiálu.</p>	<p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých majú deti možnosť spontánne vybrať náradie na prípravu a/alebo úpravu predmetov, prostredia, materiálov. Počas používania</p>



Manipuluje s drobnými predmetmi a rôznymi materiálmi.

náradia a nástrojov vedie deti k ich efektívnemu a bezpečnému spôsobu používania, pomáha zlepšovať spôsobilosť používať nástroje a náradie správne.

Učiteľka vedie deti k realizácii činností, pri ktorých dieťa využíva jemnú motoriku, napríklad navliekanie korálok, prevliekanie šnúrok, triedenie drobných predmetov, skladanie papiera a podobne.

Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade.

Učiteľka sa zameriava na rozvoj jednoduchých užívateľských zručností: hrabanie hrabľami; prenášanie sypkého materiálu lopatou; skrutkovanie; odťahovanie a priťahovanie matíc kľúčom; strihanie nožnicami; krájanie tupým nožom; otváranie a zatváranie visacieho zámku; viazanie uzla a mašličky; navliekanie ihly a zošívanie tupou ihlou; pranie mydlom; nalievanie tekutín z fľaše a do fľaše (a iné podľa aktuálnych možností školy).

V rámci rozvoja užívateľských zručností vedie deti k používaniu základných úkonov potrebných pri používaní rôznych elektronických zariadení: zapnutie a vypnutie počítača; práca s PC myšou, klávesnicou, prípadne touchpadom (alternatívne práca s inými digitálnymi technológiami podľa možností – napr. interaktívna tabuľa, tablet, čítačka kníh).



	<p>Učiteľka spolu s deťmi skúma fungovanie a spôsob využitia vybraných jednoduchých mechanizmov a to na bežne dostupných nástrojoch a zariadeniach: páka (rovnoramenné váhy – vyvažovanie a váženie, hojdačka, nadvihovanie ťažkých predmetov pákou); naklonená rovina (pohyb predmetov po rôzne naklonenej rovine s nákladom, bez nákladu); koleso (pohyb ťažkých predmetov s pomocou kolesa a bez) ; ozubené kolesá (kuchynský ručný šľahač, bicykel). Pomáha deťom používať uvedené jednoduché mechanizmy pri konštrukčných úlohách.</p>
--	---

#### 4 Technológie výroby

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Identifikuje suroviny potrebné na prípravu niektorých vybraných bežne používaných výrobkov.</p>	<p>Učiteľka sprostredkuje deťom vedomosti o výrobe niektorých vybraných výrobkov (napr. výroba múky z obilia a chleba z múky; výroba masla zo smotany; výroba džúsu z ovocia; výroba recyklovaného papiera z novín; príprava čaju zo sušených bylín; sušenie liečivých bylín, húb a ovocia a pod.), pričom realizovateľné postupy s nimi uskutočňuje a o postupoch spolu diskutujú.</p>



## 5 Remeslá a profesie

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Pozná niektoré tradičné remeslá.	Učiteľka sa venuje diskusii o rôznych tradičných remeslách, pričom sa sústreďuje na aktuálnu skúsenosť detí. Zameriava sa na opis postupu prípravy vybraných produktov tradičných remesiel, napríklad tehliarstvo, hrnčiarstvo, tkáčstvo, košíkárstvo (podľa aktuálnych možností školy). Vybrané jednoduché postupy s deťmi realizuje. Aktivity realizuje tak, aby sa deti zamýšľali nad spôsobom, ako mohli byť jednotlivé produkty tradičných remesiel vytvorené (napr. kde a ako získať materiál na prípravu prúteného košíka, čím materiál prípadne nahradiť a pod.).
Pozná základnú pracovnú náplň vybraných profesií (napr. lekár, šofér, učiteľ, policajt).	Učiteľka sa venuje diskusii o rôznych súčasných povolaniach. Moderuje diskusiu o aktuálnych predstavách detí o obsahu pracovnej náplne vybraných povolaní, pričom sústreďuje pozornosť detí na ich aktuálne skúsenosti s danými povolaniami. Sústreďuje sa na obsah pracovnej náplne a význam vybraných profesií: lekár, šofér, učiteľ, policajt (a iné podľa aktuálnych možností sprostredkovania obsahu a významu povolania).



## 5.6 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra – hudobná výchova a výtvarná výchova

### 1. Hudobná výchova

#### 1.1 Rytmické činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte.</p> <p>Realizuje rytmický sprievod k riekankám a piesňam.</p>	<p>Učiteľka s deťmi vokálne rytmizuje riekanky rôzneho druhu v 2/4 aj v 3/4 takte. Vyberá a rytmizuje slová, slovné spojenia. Realizuje s deťmi vokálne, inštrumentálne a hudobno-pohybové rytmické dialogické hry v podobe rytmického dialógu a hry na ozvenu či štafetu.</p> <p>Učiteľka spoločne s deťmi vytvára rytmické sprievody k riekankám a piesňam v podobe rytmu, metra či rytmického ostináta, deti vytvárajú rytmickú predohru, medzihru a dohru hrou na tele, alebo využívajú rytmické nástroje Orffovho inštrumentára.</p>

#### 1.2 Vokálne činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Spieva piesne a riekanky.</p>	<p>Učiteľka spieva s deťmi ľudové, detské umelé piesne, riekanky, resp. vhodnú súčasnú hudobnú produkciu pre deti v rozsahu d1-h1 až c1- c2.</p> <p>Učiteľka vytvára u detí návyk správneho speváckeho dýchania</p>



	<p>realizáciou dychových rozcvičiek a hier s dychom.</p> <p>Učiteľka prostredníctvom hlasových rozcvičiek, hier s hlasom a vokálnych dialogických hier rozširuje detský hlasový rozsah, rozvíja základné spevácke schopnosti a zručnosti.</p> <p>Učiteľka vytvára situácie, v ktorých deti imitujú hlasom zvuky okolitého sveta a spievajú osvojené piesne na zvukomalebné alebo neutrálne slabiky.</p>
--	---

### 1.3 Inštrumentálne činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Využíva hudobné nástroje Orffovho inštrumentára na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby.</p>	<p>Učiteľka využíva základné nástroje Orffovho inštrumentára, deti ich identifikujú vizuálne i sluchom, pomenúvajú, zvládajú techniku hrania na ne.</p> <p>Vytvára situácie, v ktorých deti využívajú Orffove aj samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje na vyjadrenie charakteru, nálady piesne či skladby. Prostredníctvom nich vyjadrujú aj zvukovú podobu javov a nálad.</p>
<p>Zvláda jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam a riekankám.</p>	<p>Učiteľka spoločne s deťmi vytvára a realizuje jednoduché sprievody k piesňam a riekankám v podobe ich rytmu, metra, resp. rytmického ostináta.</p>



## 1.4 Percepčné činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Aktívne počúva hudobné skladby pre deti, piesne a spev učiteľky.</p> <p>Vyjadruje zážitky z počúvanej hudby verbálne, pohybom alebo inými umeleckými výrazovými prostriedkami.</p>	<p>Učiteľka počúva s deťmi detské hudobné skladby a piesne. Učiteľka sama spieva a hrá deťom piesne a inštrumentálne miniatúry.</p> <p>Učiteľka učí deti sluchom rozlišovať zvuky a tóny, zdroj hudobného a nehudobného zvuku. Identifikujú hlas dieťaťa, mužský, ženský, sólo spev, spev skupiny, znenie najznámejších klasických hudobných nástrojov, odkiaľ prichádza zvuk, či tón.</p> <p>Učiteľka pri počúvaní hudby spoločne s deťmi identifikuje niektoré vyjadrovacie prostriedky hudby (rytmus, tempo, dynamiku). Spoločne pomenujú kontrasty v hudbe. Učiteľka vytvára situácie pre opätovné počúvanie a spoznávanie už počúvaných hudobných diel.</p> <p>Učiteľka nabáda deti k tomu, aby pocity z počúvanej hudby vyjadrili slovom, stvárnil pohybovom, či výtvarne.</p>





### 1.5 Hudobno-pohybové činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Vyjadrí charakter piesní a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom.</p> <p>Využíva tanečné prvky v jednoduchých choreografiách.</p> <p>Imituje pohyb v hudobno-pohybových hrách.</p>	<p>Učiteľka vedie deti k správne­mu tanečnému držaniu tela, kultivovanému pohybu pri pohybovom vyjadrení obsahu riekaniek, piesní a hudby.</p> <p>Učiteľka imitačne osvojuje s deťmi tanečné prvky: tanečnú chôdzu, tanečný beh, prísunový krok (dopredu, dozadu a do strán), poskočný krok, cval, točenie vo dvojici, točenie na mieste, pohupy v kolenách, úklony pri jednoduchých tanečných choreografiách.</p> <p>Vhodne kombinuje hru na tele (tlieskanie, plieskanie, dupanie) a tanečné prvky.</p> <p>Učiteľka vyberá vhodné hudobno-pohybové hry, v ktorých deti imitujú pohyb, resp. tvoria vlastné pohybové vyjadrenie. Vedie ich k dodržiavaniu pravidiel v hudobno-pohybových hrách.</p>

### 1.6 Hudobno-dramatické činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Vyjadruje piesne, riekanky a hudobné skladby prostriedkami hudobnej dramatiky.</p>	<p>Učiteľka s deťmi stvárňuje detské piesne a skladbičky primeranými dramatickými výrazovými prostriedkami.</p>



Učiteľka vytvára situácie, v ktorých deti využijú prvky hudobno-dramatickej improvizácie a hudobno-dramatickú interpretáciu (zmenené dramatické podanie).

Učiteľka spoločne s deťmi vyberá vhodnú hudbu na vykreslenie prostredia, nálady a postáv v hudobno-dramatických celkoch a hudobných rozprávkach.

## 2. Výtvarná výchova

### 2.1 Výtvarné činnosti s tvarom na ploche

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Skladá tvary a skladaním vytvorí novotvar (nové zobrazenie) a pomenuje ho.</p> <p>Vystrihuje časti obrázkov.</p> <p>Spája časti obrázkov lepením.</p> <p>Dotvára tvary kresbou (maľbou) a pomenuje výsledok.</p>	<p>Učiteľka podnecuje hravé skladanie nefiguratívnych tvarov do zloženého tvaru, vznik novotvaru (napr. plošných geometrických tvarov z farebného papiera) alebo skladanie kartónových tlačných písmen (do tvarov postavičiek). Nový zložený tvar možno na výkres obkresliť, ofrotážovať, prilepiť a pod., a je možné ho doplniť kresbou alebo maľbou.</p> <p><i>Pozn. Aktivity môžu nadväzovať na aktivity zo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami (rovinné útvary) – deti ale pracujú bez predlohy.</i></p>



<p>Dopĺňa (spresňuje) neurčitý tvar.</p>	<p>Učiteľka umožňuje deťom skladanie častí figuratívnych tvarov, vznik novotvaru (napr. časti obrázkov/fotografií zvierat či postáv vystrihnutých z časopisov, ktoré dieťa spája na ploche výkresu do nových tvarov, možnosť dopĺňať tvary kresbou).</p> <p>Učiteľka vytvára podmienky na uplatnenie predstavivosti pri pohľade na tvar bez významu – dokresľovanie alebo domal'ovanie škvry, odtlačku farby – dekalku (škvry, ktorá vznikne roztlačením farebnej pasty, preložením a stlačením papiera, na ktorom je vytlačená) čarbanice, pokrčeného papiera – krkváže a pod.</p>
--	---

## 2.2 Výtvarné činnosti s tvarom v priestore

<b>Výkonové štandardy</b>	<b>Obsahové štandardy</b>
<p>Modeluje tvary z mäkkej modelovacej hmoty.</p> <p>Skladá, spája z rôznych materiálov priestorovú zostavu, pomenuje ju.</p>	<p>Učiteľka dáva deťom príležitosť na modelovanie jednoduchého figurálneho a geometrického tvaru (mäkká modelovacia hmota).</p> <p>Učiteľka vedie deti, aby objekt alebo architektúru vytvárali z hotových prvkov (škatuľky, geometrické tvary, prírodniny, s využitím kartónu a iných materiálov), materiál spájali lepením, upevňovaním lepiacou páskou,</p>



plastelínou...s dôrazom na predstavivosť dieťaťa.  
Podľa inštrukcií učiteľky dieťa vytvára jednoduché papierové skladačky (napr. loďky, čiapka, lietadlo, nebo-peklo ...).

### 2.3 Výtvarné činnosti s farbou

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Pomenuje základné a zmiešané farby.	Učiteľka zameriava pozornosť detí na názvy základných farieb a farieb zmiešaných (z dvoch základných farieb), svetlých a tmavých farieb. Ponúka aktivity zamerané na usporiadanie farieb (v krabíčke, na palete). Učiteľka poskytuje možnosť výberu jednoduchej maliarskej techniky, napr. tempera – farby riediteľné vodou (s možnosťou miešania farebnej masy), alebo vodové farby, farebné tuše, pastel, pastelky, fixky (farby s možnosťou výberu pripraveného farebného tónu); vedie s deťmi rozhovor o farbách a pocitoch ktoré vyjadrujú; dôraz na výraz farieb (napr. tmavé, svetlé) a na ich miešanie (v paste alebo prekrývaním). Vedie deti k osvojovaniu návykov držania maliarskeho nástroja a miešania farieb. <i>Pozn.: učiteľka necháva dieťaťu priestor na vlastnú sebarealizáciu, objavovanie, experimentovanie a vyjadrenie</i>
Ovláda základy miešania farieb.	
Ovláda niekoľko techník maľovania.	
Farbami vyjadruje pocity.	
Hravo experimentuje s farbami.	



*fantázie s možnosťou prepojenia na aktivity v inej vzdelávacej oblasti.*

## 2.4 Spontánny výtvarný prejav

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete.	Učiteľka volí aktivity zamerané na spontánnu kresbu, modelovanie alebo priestorové vytváranie – voľba vlastnej témy, techniky; s dôrazom na sebvýjadrenie a uplatnenie svojich citov, vnemov, predstáv a fantázie.
Kreslí postavu.	Dieťa má k dispozícii širšiu škálu technických prostriedkov, z ktorých si môže vybrať, alebo ich kombinovať. Učiteľka zameriava aktivity detí na kresbu postavy človeka alebo zvieratá, bez nárokov na vystihnúť proporcií, s vystihnutím hlavných znakov (napr. uši, krk, prsty na ruke, chodidlá), s dôrazom na vyjadrenie charakteristických prvkov a spontánny výraz.
Používa rôzne maliarske nástroje.	Učiteľka podnecuje používanie čiary, bodu (kreslenie vybraným nástrojom a materiálom; dieťa si má predtým možnosť vyskúšať rôzne kresliace nástroje, napr. ceruzku rôznej tvrdosti, fixku, uhlík, rudku, štetec/drievko a tuš ... ) a porovnať rôzne kvality ich kresebnej stopy.
Opíše obsah kresby.	



Učiteľka u detí utvára a upevňuje návyky držania kresliaceho nástroja.

*Pozn.: učiteľka necháva dieťaťu priestor na osobný výtvarný prejav.*

## 2.5 Synestézia (medzizmyslové vnímanie)

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Reaguje výtvarnými prostriedkami na zmyslové podnety.	<p>Učiteľka umožňuje deťom aktivity zamerané na snímanie rozmanitých povrchov technikou frotáže (budovanie vzorkovníčka, alebo tvarovej kompozície z frotážovaných povrchov). Vede deti k pomenúvaniu rôznych hmatových pocitov z frotážovaných povrchov (drsny, hladký, vrúbkovaný, pichľavý, mäkký...).</p> <p><i>Pozn.: téma môže nadväzovať na vzdelávaciu oblasť Človek a svet práce, podoblasť Materiály a ich vlastností.</i></p> <p>Učiteľka podnecuje farebné vyjadrenie výrazných chutí farbami (napr. kyslosť – citrón – žltá ...).</p> <p>Volí aktivity, kde sa deti inšpirujú náladou hudobnej skladby; s dôrazom na vzťah zrakovej a zvukovej skúsenosti</p> <p>(krátka, výrazovo jednoznačná ukážka hudobnej skladby – reakcia ľubovoľnými výtvarnými prostriedkami).</p> <p><i>Pozn. aktivity môžu nadväzovať na aktivity z hudobnej oblasti.</i></p>



## 2.6 Vnímanie umeleckých diel

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Slovne opíše obraz, sochu, dizajn (predmet) a architektúru.</p> <p>Reaguje výtvarnými prostriedkami na výtvarné dielo.</p>	<p>Učiteľka zameriava pozornosť detí na aktívne vnímanie výtvarného diela. Umožňuje deťom opis výtvarného diela. Vede s deťmi rozhovory o výtvarnom diele.</p> <p>Učiteľka ponúka aktivity zamerané na výtvarné spracovanie podnetu z umeleckého diela (ukážky vybraných výtvarných diel – podľa výberu, príp. návšteva výstavy/galérie; dieťaťu umožňuje spontánne reagovať na umelecké dielo v rozmedzí od detskej „kópie“ až po parafrázu alebo inšpiráciu námetom alebo spracovaním; s uplatnením rôznych techník.</p> <p><i>Pozn. vnímanie výtvarných diel možno prepojiť s medzizmýšľovým vnímaním (napr. obraz – hudba, socha – pantomíma ...).</i></p>

## 5.7 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

### 1 Zdravie a zdravý životný štýl

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
<p>Uvádza, prečo je pohyb dôležitý pre zdravie človeka.</p>	<p>Učiteľka poskytuje základné informácie o význame pohybu pre zdravie (lepšia práca srdca, pľúc, svalov). Vhodne zvolenými telesnými cvičeniami u detí rozvíja pohybové schopnosti (kondičné a koordinačné), ich dobrú úroveň deti prejavia v súťažiach, kde im učiteľka vysvetľuje rozdiel medzi víťazstvom a prehrou.</p> <p>Správne držanie tela v rôznych polohách (stoj, sed, ľah) učiteľka každodenne</p>



Má správne držanie tela v stoji a v sede.	podporuje zdravotnými cvičeniami. Súčasťou aktivít sú relaxačné a uvoľňovacie cvičenia.
Identifikuje typické znaky ochorenia a zdravia.	Spolu s učiteľkou deti uvádzajú základné znaky choroby a jej vplyvu na denný režim.
Uvádza príklady zdravej a nezdravej výživy.	S pomocou učiteľky sa deti snažia charakterizovať zdravé a nezdravé stravovanie. Vysvetľuje sa im význam rovnováhy príjmu a výdaja energie (obezita a podvýživa). Dôležité je vysvetliť pitný režim.
Identifikuje zdravie ohrozujúce situácie.	Učiteľka uvádza príklady zdravie ohrozujúcich situácií (poštipanie hmyzom, popálenie, poranenie atď.) a diskutuje s deťmi o ich vlastnej skúsenosti.
Opíše jednoduchú prevenciu prenesenia infekčného ochorenia (napr. nekýcham na druhého) a vzniku zubného kazu (čistím si zuby).	Učiteľka upevňuje hygienické návyky a rozpráva sa s deťmi o význame prevencie chorôb (napríklad umývanie rúk ako prevencia pred infekčnými chorobami, otužovanie, pravidelný pohyb; čistenie zubov a obmedzenie konzumácie sladkostí ako prevencia pred zubným kazom a pod.)

## 2 Hygiena a sebaobslužné činnosti

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Má osvojené základné hygienické návyky (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa atď.).	Pri každodenných činnostiach sú deti učiteľkou vedené k dodržiavaniu základných hygienických návykov (použitie toalety a toaletného papiera, umývanie rúk po použití toalety, umývanie rúk pred jedlom a po zašpinení sa).
Ovláda základné sebaobslužné činnosti.	V každodennom režime materskej školy si deti prirodzene osvojujú a zdokonaľujú sebaobslužné činnosti ako obliekanie,





Aktívne sa zúčastňuje na príprave stolovania (desiata, obed, olovrant), používa príbor a dodržiava čistotu pri stolovaní.

Udržiava poriadok vo svojom okolí.

vyzliekanie, prezúvanie, zaväzovanie šnúrok, osvojujú si základy stolovania (držanie príboru, použitie servítky, držanie hrnčeka či poháru pri pití).

Učiteľka vedie deti k tomu, aby si hračky upratali a udržiavali poriadok vo svojom okolí.

### 3 Pohyb a telesná zdatnosť

Výkonové štandardy	Obsahové štandardy
Vykoná tieto základné polohy a postoje podľa pokynov: stoj, drep, kľak, sed, ľah.	Učiteľka na základe opakovaných pokynov a ukážok podporuje u detí osvojovanie si základných polôh a postojov (stoj čelom vpred, stoj čelom vzad, drep, kľak, sed, ľah vpred, ľah vzad). Vhodné je využívať poradové cvičenia a správnu terminológiu (upažiť, zapažiť, vzpažiť, predpažiť, pripažiť, unožiť, zanožiť, prednožiť, prinožiť, pokrčiť, skrčiť a pod.).
Ovláda správnu techniku chôdze a behu.	Prostredníctvom vhodných telesných cvičení a pohybových hier učiteľka deťom pomáha osvojiť si a zdokonaliť správnu techniku základných lokomočných pohybov (beh rýchly a pomalý, slalomový beh, beh cez prekážky, beh zo štartu do cieľa).
Ovláda skok znožmo a skok cez prekážku.	Učiteľka zaraďuje cvičenia zamerané na skoky znožmo na mieste, skoky znožmo z miesta do diaľky, skoky zo zvýšenej podložky, skoky na jednej nohe, preskakovanie prekážok.
Ovláda rôzne techniky lezenia, plazenia a preliezania.	Učiteľka využíva na zaradenie rôznych techník lezenia, podliezania a preliezania aj náradie a náčinie. Učiteľka využíva pri manipulácii s náčiním rôzne cvičenia ako hádzanie lopty



Manipuluje s náčiním: hádzanie, chytanie, podávanie, odrážanie, preskakovanie atď.

Ovláda tieto jednoduché akrobatické zručnosti: stoj na jednej nohe, obrat okolo výškovej osi.

Rytmicky správne využíva základné lokomočné pohyby a tanečné kroky na hudobný sprievod.

Dodržiava pravidlá v pohybových hrách.

jednoručne a obojručne, hádzanie a chytanie lopty vo dvojiciach, hádzanie lopty na cieľ, podávanie a odrážanie lopty rôznej veľkosti, preskoky na švihadle, psychomotorické cvičenia a hry s využitím netradičného náčinia, ako sú šatky, padáky, a iné.

Pre rozvoj jednoduchých akrobatických zručností je vhodné využívať cvičenia zamerané na rozvoj koordináčnych schopností najmä na podporu dynamickej rovnováhy (chôdza a beh po vyvýšenej rovine – lavičke, balančnej plošine) a statickej rovnováhy (stoj na jednej nohe, váha predklonomo – lastovička). Učiteľka zaraďuje cvičenia pre nácvik a následné zdokonalenie prevalov (kotúl vpred, kolíska, bočné prevaly). Odporúčajú sa využívať pohybové hry zamerané na zmeny polôh a postojov, rozvíjajúce reakčnú a orientačnú schopnosť. Pre celkový rozvoj koordinácie je vhodné zaraďovať obraty okolo výškovej osi s poskokmi alebo vo výskoku.

Učiteľka zaraďuje hudobno-pohybové hry na osvojenie rytmizácie štvrt'ových dôb v 2/4 takte hrou na telo a na vyjadrovanie hudobného rytmu pri chôdzi alebo behu. Na základe ukážky deti imitujú tanečné kroky ako napr. krok poskočný, krok prísunný na hudobný sprievod. Následne je možné zaraďiť pohybovú improvizáciu na báze vlastnej tvorivosti na známy alebo neznámy hudobný sprievod.

V pohybových hrách učiteľka vysvetľuje význam pravidiel a dôležitosť ich dodržiavania. Súčasne u detí podporuje súťaženie a myšlienku fair-play.



Zvládne turistickú  
prechádzku.

Učiteľka motivuje deti počas prechádzky tak, aby deti zvládli súvislú chôdzu primeraného trvania bez únavy alebo vyčerpania. Turistické prechádzky sa spravidla realizujú počas pobytu vonku.





Školský vzdělávací program Bešeňovské žabky